Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

της 13ης Δεκεμβρίου 2017 *

«Οικονομική και νομισματική πολιτική – Προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων – Άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013 – Προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση – Όμιλος υποκείμενος σε προληπτική εποπτεία – Ιδρύματα που συνδέονται μόνιμα με κεντρικό οργανισμό – Άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΕ) 468/2014 – Άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 – Κεφαλαιακές απαιτήσεις – Άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 1024/2013»

Στην υπόθεση T-712/15,

**Crédit mutuel Arkéa**, με έδρα το Relecq Kerhuon (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους H. Savoie και P. Mele, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

**Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)**, εκπροσωπούμενης από τους K. Lackhoff, R. Bax και την C. Olivier, επικουρούμενους από τους D. Martin, M. Pittie και M. Françon, δικηγόρους,

καθής,

υποστηριζόμενης από την

**Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους V. Di Bucci και K.-P. Wojcik,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/28 της ΕΚΤ, της 5ης Οκτωβρίου 2015, περί καθορισμού των εφαρμοστέων στον όμιλο Crédit mutuel απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Prek (εισηγητή), πρόεδρο, E. Buttigieg, F. Schalin, B. Berke και M. J. Costeira, δικαστές,

γραμματέας: Σ. Σπυροπούλου, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Ιουνίου 2017,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

## Απόφαση

### I. Ιστορικό της διαφοράς

1 Ο Crédit mutuel είναι αποκεντρωμένος τραπεζικός όμιλος, αποτελούμενος από ένα δίκτυο τοπικών υποκαταστημάτων τα οποία έχουν καθεστώς συνεταιριστικής τράπεζας. Κάθε τοπικό υποκατάστημα οφείλει να υπάγεται σε μια περιφερειακή ομοσπονδία και κάθε ομοσπονδία υπάγεται στην Confédération nationale du Crédit mutuel (Εθνική Συνομοσπονδία του Crédit mutuel, CNCM), κεντρικό όργανο του δικτύου, κατά την έννοια του άρθρου L.511-30 και L.511-31 του code monétaire et financier (γαλλικού νομισματικού και χρηματοπιστωτικού κώδικα, στο εξής: CMF). Σε εθνική κλίμακα, ο Crédit mutuel περιλαμβάνει, επιπλέον, την Caisse centrale du Crédit mutuel (CCCM), η οποία είναι ανώνυμη συνεταιριστική πιστωτική εταιρία μεταβλητού κεφαλαίου, η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα και η οποία ανήκει στα μέλη του δικτύου.

2 Η προσφεύγουσα, Crédit mutuel Arkéa, είναι ανώνυμη συνεταιριστική εταιρία μεταβλητού κεφαλαίου, η οποία έχει λάβει άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα. Συστήθηκε το 2002 με τη συνένωση πλειόνων περιφερειακών ομοσπονδιών πιστωτικών ενώσεων. Άλλες ομοσπονδίες συνενώθηκαν για να συστήσουν τη CM11–CIC, ενώ άλλες παρέμειναν αυτόνομες.

3 Με επιστολή της 19ης Σεπτεμβρίου 2014, η προσφεύγουσα γνωστοποίησε στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) την ανάλυσή της σύμφωνα με την οποία δεν ήταν δυνατή η υπαγωγή της στην προληπτική εποπτεία της ΕΚΤ μέσω της CNCM. Με επιστολή της 10ης Νοεμβρίου 2014, η ΕΚΤ ανέφερε ότι θα προσφύγει στις αρμόδιες γαλλικές αρχές για το ζήτημα αυτό.

4 Στις 19 Δεκεμβρίου 2014, η ΕΚΤ κοινοποίησε στη CNCM σχέδιο αποφάσεως περί καθορισμού των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας που εφαρμόζονται στον όμιλο Crédit mutuel, της ζήτησε να μεριμνήσει ώστε το σχέδιο αυτό να κοινοποιηθεί στις διάφορες οντότητες που τον αποτελούν και της έταξε προθεσμία για να υποβάλουν οι οντότητες αυτές τις παρατηρήσεις τους. Στις 16 Ιανουαρίου 2015, η προσφεύγουσα κοινοποίησε τις παρατηρήσεις της στην ΕΚΤ. Στις 30 Ιανουαρίου 2015, η ΕΚΤ διατύπωσε τη θέση της επί των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από την προσφεύγουσα.

5 Στις 19 Φεβρουαρίου 2015, η ΕΚΤ κοινοποίησε στη CNCM αναθεωρημένο σχέδιο αποφάσεως περί καθορισμού των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας που εφαρμόζονται στον όμιλο Crédit mutuel καθώς και στις οντότητες που τον αποτελούν, της ζήτησε να μεριμνήσει ώστε το αναθεωρημένο αυτό σχέδιο να κοινοποιηθεί στις οντότητες αυτές και της έταξε προθεσμία για να υποβάλουν οι οντότητες αυτές τις παρατηρήσεις τους. Στις 27 Μαρτίου 2015, η προσφεύγουσα υπέβαλε τις παρατηρήσεις της.

6 Στις 17 Ιουνίου 2015, η ΕΚΤ εξέδωσε απόφαση περί καθορισμού των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας που εφαρμόζονται στον όμιλο Crédit mutuel, στην οποία υπογράμμιζε ότι η ίδια ήταν η αρμόδια για τη CNCM αρχή προληπτικής εποπτείας σε ενοποιημένη βάση και η αρμόδια αρχή για την εποπτεία των οντοτήτων που απαριθμούνταν στην απόφαση αυτή, μεταξύ των οποίων περιλαμβανόταν η προσφεύγουσα (αιτιολογική σκέψη 1). Στο άρθρο 2, παράγραφος 1, της αποφάσεως αυτής, προβλεπόταν ότι η CNCM έπρεπε να διασφαλίζει ότι ο όμιλος Crédit mutuel πληρούσε διαρκώς τις απαιτήσεις που ορίζονταν στο παράρτημα I. Από το άρθρο 2, παράγραφος 3, της εν λόγω αποφάσεως προέκυπτε ότι η προσφεύγουσα έπρεπε να πληροί διαρκώς τις απαιτήσεις που ορίζονταν στο παράρτημα II-2, οι οποίες επέβαλλαν δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (στο εξής: κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1) ύψους 11 %.

7 Στις 17 Ιουλίου 2015, η προσφεύγουσα ζήτησε την επανεξέταση της αποφάσεως αυτής δυνάμει του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ 2013, L 287, σ. 63, στο εξής: βασικός κανονισμός), σε συνδυασμό με το άρθρο 7 της αποφάσεως 2014/360/ΕΕ της ΕΚΤ, της 14ης Απριλίου 2014, σχετικά με την ίδρυση διοικητικού συμβουλίου επανεξέτασης και τον κανονισμό λειτουργίας του (ΕΕ 2014, L 175, σ. 47). Στις 31 Αυγούστου 2015, διεξήχθη ακρόαση ενώπιον του διοικητικού συμβουλίου επανεξετάσεως (στο εξής: συμβούλιο επανεξετάσεως).

8 Στις 14 Σεπτεμβρίου 2015, το συμβούλιο επανεξετάσεως εξέδωσε γνώμη με την οποία διαπίστωσε τη νομιμότητα της αποφάσεως της ΕΚΤ. Υπογράμμισε, κατ' ουσίαν, ότι οι αιτιάσεις που προέβαλε η προσφεύγουσα κατά την αποφάσεως της 17ης Ιουνίου 2015, μπορούσαν να κατανεμηθούν σε τρεις κατηγορίες, με βάση το γεγονός ότι αμφισβητούσε την υπαγωγή του Ομίλου Crédit mutuel σε ενοποιημένη προληπτική εποπτεία μέσω της CNCM με την αιτιολογία ότι η CNCM δεν αποτελεί πιστωτικό ίδρυμα (πρώτη αιτίαση), ότι προέβαλε ότι δεν υφίστατο «Όμιλος Crédit mutuel» (δεύτερη αιτίαση) ή ότι αμφισβητούσε την απόφαση της ΕΚΤ να αυξήσει τις απαιτήσεις σε κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 από 8 % σε 11 % (τρίτη αιτίαση).

9 Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, πρώτον, το συμβούλιο επανεξετάσεως υπενθύμισε ότι η ΕΚΤ, με απόφαση της 1ης Σεπτεμβρίου 2014, είχε κρίνει ότι ο όμιλος Crédit mutuel αποτελούσε σημαντικό όμιλο υποκείμενο σε προληπτική εποπτεία και, επ' ευκαιρία, επισήμανε ότι η προσφεύγουσα ήταν οντότητα που αποτελούσε μέλος του ομίλου αυτού και ότι η CNCM αποτελούσε το υψηλότερο επίπεδο ενοποιήσεώς του. Δεύτερον, το συμβούλιο επανεξετάσεως επισήμανε ότι η έννοια του κεντρικού οργανισμού που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΕ) 468/2014 της ΕΚΤ, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ) (ΕΕ 2014, L 141, σ. 1, στο εξής: κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ), και στο άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (ΕΕ 2013, L 176, σ. 1, διορθωτικά ΕΕ 2013, L 208, σ. 68, και ΕΕ 2013, L 321, σ. 6), δεν οριζόταν από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι δεν ήταν υποχρεωτικό να αποτελεί ο εν λόγω κεντρικός οργανισμός πιστωτικό ίδρυμα, αναφέρθηκε δε, προς στήριξη της ερμηνείας αυτής, στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (ΕΕΑΤΕ) της 18ης Νοεμβρίου 2010 (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ), καθώς και στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του βασικού κανονισμού. Τρίτον, το συμβούλιο επανεξετάσεως επισήμανε ότι η ΕΚΤ δεν υποχρεούνταν να διαθέτει πλήρεις εξουσίες εποπτείας ή επιβολής κυρώσεων όσον αφορά τη μητρική οντότητα ενός ομίλου, για να ασκεί προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση. Τέταρτον, υπενθύμισε ότι, πριν τη μεταφορά της αρμοδιότητας αυτής στην ΕΚΤ, ασκούσε προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση επί του ομίλου Crédit mutuel η αρμόδια γαλλική αρχή, ήτοι η autorité de contrôle prudentiel et de résolution (αρχή προληπτικής εποπτείας και εξυγιάνσεως, ACPR), μέσω της CNCM.

10 Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, το συμβούλιο επανεξετάσεως συνήγαγε ότι ο όμιλος Crédit mutuel πληρούσε τις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ. Πρώτον, το συμβούλιο επανεξετάσεως θεώρησε ότι η ιδιότητα της CNCM ως ενώσεως δεν απέκλειε την ύπαρξη αλληλέγγυων υποχρεώσεων με τα συνδεδεμένα με αυτήν ιδρύματα. Δεύτερον, έκρινε ότι οι λογαριασμοί ολόκληρου του ομίλου Crédit mutuel καταρτίζονταν σε ενοποιημένη βάση. Τρίτον, θεώρησε ότι ορθώς η ΕΚΤ έκρινε ότι η CNCM είχε την εξουσία να απευθύνει οδηγίες προς τα διοικητικά όργανα των συνδεδεμένων ιδρυμάτων.

11 Όσον αφορά την τρίτη αιτίαση, το συμβούλιο επανεξετάσεως έκρινε ότι οι εκτιμήσεις της ΕΚΤ σχετικά με το επίπεδο των κεφαλαιακών απαιτήσεων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 της προσφεύγουσας δεν έπασχαν πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και δεν ήταν δυσανάλογες. Συναφώς, υπογράμμισε τις διαρκείς διαφωνίες μεταξύ της προσφεύγουσας και της CNCM, καθόσον αυτές αναδείκνυαν τα προβλήματα διαχειρίσεως τα οποία ενδέχετο να προκαλέσουν πρόσθετους κινδύνους.

12 Στις 5 Οκτωβρίου 2015, η ΕΚΤ εξέδωσε την απόφαση ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/28, περί καθορισμού των εφαρμοστέων στον όμιλο Crédit mutuel απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), η οποία, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 24, παράγραφος 7, του βασικού κανονισμού, κατάργησε και αντικατέστησε την απόφαση της 17ης Ιουνίου 2015, διατηρώντας συγχρόνως ταυτόσημο περιεχόμενο. Η προσβαλλόμενη απόφαση καταργήθηκε με τη σειρά της από την απόφαση ECB/SSM/2015 – 9695000CG 7B84NLR5984/40 της ΕΚΤ, της 4ης Δεκεμβρίου 2015, καθόσον η απόφαση αυτή καθορίζει τις νέες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας οι οποίες έχουν εφαρμογή στον όμιλο Crédit mutuel και στις οντότητες που τον αποτελούν.

13 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Φεβρουαρίου 2016, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της 4ης Δεκεμβρίου 2015.

## II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 3 Δεκεμβρίου 2015, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

15 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Μαρτίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε να της επιτραπεί να παρέμβει υπέρ της ΕΚΤ.

16 Με απόφαση της 20ής Απριλίου 2016, ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε στην Επιτροπή να παρέμβει υπέρ της ΕΚΤ.

17 Την 1η Ιουνίου 2016 η Επιτροπή κατέθεσε το υπόμνημα παρεμβάσεώς της.

18 Κατόπιν μεταβολής της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο δεύτερο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε, ως εκ τούτου, η υπό κρίση υπόθεση.

19 Στις 3 Απριλίου 2017, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας κατά το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ζητήθηκε από την ΕΚΤ να προσκομίσει διάφορα έγγραφα. Η ΕΚΤ ανταποκρίθηκε εμπροθέσμως στο αίτημα αυτό.

20 Κατόπιν προτάσεως του δευτέρου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας του, να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον πενταμελούς τμήματος.

21 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

22 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 6ης Ιουνίου 2017. Κατά το τέλος της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να μην περατώσει την προφορική διαδικασία και ζήτησε από την ΕΚΤ να απαντήσει εγγράφως σε μια ερώτηση, αίτημα το οποίο καταχωρίσθηκε στα πρακτικά της επ' ακροατηρίου συζητήσεως. Η ΕΚΤ ανταποκρίθηκε εμπροθέσμως στο αίτημα αυτό.

23 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε στις 10 Ιουλίου 2017.

24 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

25 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

## III. Σκεπτικό

### A. Επί του παραδεκτού της προσφυγής

26 Η ΕΚΤ δεν εγείρει μεν τυπικώς ένσταση απαραδέκτου βάσει του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας, πλην όμως αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής. Συναφώς, πρώτον, η ΕΚΤ σημειώνει ότι η εντολή καταθέσεως της υπό κρίση προσφυγής χορηγήθηκε από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου της προσφεύγουσας, ο οποίος δεν διαθέτει εξουσία εκπροσωπήσεως, κατ' εφαρμογήν του γαλλικού δικαίου, δεύτερον, υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα δεν νομιμοποιείται ενεργητικώς προκειμένου να προσφύγει κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, εξαιρουμένων του άρθρου 2, παράγραφος 3, και του παραρτήματος II-2 της αποφάσεως αυτής, και, τρίτον, αρνείται την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας.

27 Η προσφεύγουσα ζητεί να απορριφθούν οι προβαλλόμενες από την ΕΚΤ ενστάσεις απαραδέκτου.

#### *1. Επί του ζητήματος της νομότυπης χορηγήσεως της εντολής προς τους νομικούς συμβούλους της προσφεύγουσας*

28 Η ΕΚΤ επισημαίνει ότι η εντολή που χορηγήθηκε αρχικώς στους νομικούς συμβούλους της προσφεύγουσας δόθηκε από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου αυτής, ενώ προκύπτει από τις αποφάσεις των γαλλικών δικαστηρίων που ερμηνεύουν τα άρθρα L.225–51–1 και L.225–56 του code de commerce (γαλλικού εμπορικού κώδικα) ότι ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας δεν διαθέτει εξουσία νόμιμης εκπροσωπήσεως αυτής, η δε εξουσία αυτή ανατίθεται αποκλειστικά στον διευθύνοντα σύμβουλο, εκτός εάν δικαιολογείται από σώρευση των λειτουργιών αυτών στο ίδιο πρόσωπο.

29 Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι δικηγόροι οφείλουν, όταν εκπροσωπούν νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, να καταθέσουν στη γραμματεία εντολή του εν λόγω νομικού προσώπου. Διαφορετικά, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 51, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, σε περίπτωση μη καταθέσεως της εντολής, ο γραμματέας τάσσει στον διάδικο εύλογη προθεσμία για να την προσκομίσει.

30 Το άρθρο 51, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι η έλλειψη εντολής κατά το χρονικό σημείο της ασκήσεως της προσφυγής είναι δυνατόν να θεραπευθεί με εκ των υστέρων προσκόμιση οποιουδήποτε εγγράφου το οποίο επιβεβαιώνει την ύπαρξη της εντολής αυτής [βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2015, KSR κατά ΓΕΕΑ – Lampenwelt (Moon), T-374/13, EU:T:2015:69, σκέψεις 12 και 13· βλ. επίσης, όσον αφορά τον Κανονισμό Διαδικασίας του Δικαστηρίου, απόφαση της 19ης Ιουνίου 2014, Commune de Millau και SEMEA κατά Επιτροπής, C-531/12 P, EU:C:2014:2008, σκέψεις 33 και 34].

31 Εν προκειμένω, κατόπιν σχετικού αιτήματος, οι δικηγόροι της προσφεύγουσας διαβίβασαν στο Γενικό Δικαστήριο έγγραφο που χορηγήθηκε από τον εξουσιοδοτημένο της εκπρόσωπο, ήτοι τον διευθύνοντα σύμβουλό της, με το οποίο επιβεβαιώθηκε η πρόθεσή της να επιδιώξει την ευδοκίμηση της προσφυγής.

32 Η προσφυγή δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί απαράδεκτη ελλείψει νομότυπης χορηγήσεως της εντολής.

***2. Επί της ενεργητικής νομιμοποιήσεως της προσφεύγουσας προκειμένου να βάλει κατά του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του παραρτήματος Ι της προσβαλλομένης αποφάσεως***

33 Η ΕΚΤ υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η προσφεύγουσα νομιμοποιείται ενεργητικώς μόνον προκειμένου να βάλει κατά του μέρους της προσβαλλομένης αποφάσεως που την αφορά, ήτοι του άρθρου 2, παράγραφος 3, και του παραρτήματος ΙΙ-2 αυτής.

34 Πρέπει να επισημανθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, μολονότι συνταχθείσα και δημοσιευθείσα υπό τη μορφή μίας και μόνον αποφάσεως, πρέπει να αναλυθεί ως δέσμη ατομικών αποφάσεων (βλ., συναφώς και κατ' αναλογίαν, απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P έως C-252/99 P και C-254/99 P, EU:C:2002:582, σκέψη 100), με την οποία επιβάλλονται απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας σε κάθε μία από τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 αυτής. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι, μολονότι το άρθρο 6 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθιστά τη CNCM αποδέκτη αυτής, εναπόκειται στη CNCM, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 1, της εν λόγω αποφάσεως, να κοινοποιήσει στο διοικητικό όργανο κάθε μίας από τις οντότητες που αναφέρονται στο άρθρο 2 το σώμα της προσβαλλομένης αποφάσεως και το οικείο παράρτημα, καθώς και να ενημερώσει την ΕΚΤ, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 2, για τις ημερομηνίες κατά τις οποίες προέβη στις εν λόγω κοινοποιήσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως.

35 Ως προς το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον το άρθρο αυτό διευκρινίζει ότι «η [CNCM] διασφαλίζει ότι ο όμιλος Crédit mutuel πληροί διαρκώς τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στο παράρτημα Ι», πρέπει να συναχθεί εξ αυτού ότι μόνον η CNCM αποτελεί τον αποδέκτη της εν λόγω αποφάσεως κατά το άρθρο 263 ΣΛΕΕ.

36 Επομένως, η προσφεύγουσα μπορεί παραδεκτώς να βάλει κατά του άρθρου 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως και του παραρτήματος Ι στο οποίο το άρθρο αυτό παραπέμπει μόνον υπό την προϋπόθεση ότι την αφορά άμεσα και ατομικά το μέρος αυτό της προσβαλλομένης αποφάσεως ή υπό την προϋπόθεση ότι την αφορά άμεσα το μέρος αυτό της προσβαλλομένης αποφάσεως, η δε προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά κανονιστική πράξη για την οποία δεν απαιτούνται εκτελεστικά μέτρα (βλ., συναφώς, απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2014, Royal Scandinavian Casino Århus κατά Επιτροπής, T-615/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:838, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

37 Στο μέτρο που προκύπτει τόσο από την αιτιολογική σκέψη 1 όσο και από τα άρθρα 2 και 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η προσφεύγουσα θεωρείται από την ΕΚΤ οντότητα που ανήκει στον όμιλο Crédit mutuel, ως προς τον οποίο η ΕΚΤ αποφάσισε να ασκεί προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση μέσω της CNCM, πρέπει να θεωρηθεί ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως και το παράρτημα Ι στο οποίο το άρθρο αυτό παραπέμπει την αφορούν άμεσα και ατομικά, καθόσον ορίζουν τη CNCM ως την οντότητα που είναι υπεύθυνη έναντι της ΕΚΤ για την προληπτική εποπτεία της προσφεύγουσας.

38 Προκύπτει κατ' ανάγκην ότι η προσφεύγουσα νομιμοποιείται ενεργητικώς προκειμένου να βάλει όχι μόνο κατά του άρθρου 2, παράγραφος 3, και του παραρτήματος ΙΙ-2 της προσβαλλομένης αποφάσεως αλλά επίσης και κατά του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του παραρτήματος Ι αυτής.

***3. Επί του εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας να προσφύγει κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως***

39 Η ΕΚΤ, προκειμένου να αρνηθεί το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας, σημειώνει, κατ' αρχάς, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έπαυσε να παράγει έννομα αποτελέσματα στις 4 Δεκεμβρίου 2015, ημερομηνία κατά την οποία εξεδόθη νέα απόφαση, περαιτέρω, ότι η προσφεύγουσα διέθετε δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 ανώτερο από τον δείκτη που της επέβαλλε η προσβαλλόμενη απόφαση και, τέλος, ότι η προσφεύγουσα δεν αντιτάχθηκε ποτέ στην προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του ομίλου Crédit mutuel από την ACPR.

40 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, έννομο συμφέρον για την ακύρωση πράξεως υφίσταται μόνον εάν η ακύρωση αυτή είναι ικανή, αφ' εαυτής, να έχει έννομες συνέπειες (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 1986, AKZO Chemie κατά Επιτροπής, 53/85, EU:C:1986:256, σκέψη 21, και της 25ης Μαρτίου 1999, Gencor κατά Επιτροπής, T-102/96, EU:T:1999:65, σκέψη 40).

41 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η κατάργηση της προσβαλλομένης αποφάσεως από την απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2015 δεν στερεί από την προσφεύγουσα το έννομο συμφέρον να προσφύγει κατ' αυτής.

42 Πράγματι, η κατάργηση μιας πράξεως θεσμικού οργάνου δεν αποτελεί αναγνώριση της ελλείψεως νομιμότητάς της και παράγει αποτέλεσμα ex nunc, αντιθέτως προς μια ακυρωτική δικαστική απόφαση δυνάμει της οποίας η ακυρωθείσα πράξη εξαλείφεται αναδρομικώς από την έννομη τάξη και θεωρείται ως μηδέποτε υπάρξασα (αποφάσεις της 12ης Δεκεμβρίου 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran κατά Συμβουλίου, T-228/02, EU:T:2006:384, σκέψη 35, της 23ης Οκτωβρίου 2008, People's Mojahedin Organization of Iran κατά Συμβουλίου, T-256/07, EU:T:2008:461, σκέψη 48, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2009, Sison κατά Συμβουλίου, T-341/07, EU:T:2009:372, σκέψεις 47 και 48).

43 Επιπλέον, η προσφεύγουσα διατηρεί έννομο συμφέρον να προσφύγει κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, προκειμένου να αποφευχθεί η περίπτωση όπου ενδεχόμενη ακύρωση της αποφάσεως η οποία κατάργησε την προσβαλλόμενη απόφαση θα είχε ως μόνη συνέπεια να παράγει εκ νέου αποτελέσματα η προσβαλλόμενη απόφαση. Πράγματι, στη περίπτωση που ακυρωνόταν η απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2015, οι διάδικοι θα επανέρχονταν στην κατάσταση που υφίστατο πριν αυτή τεθεί σε ισχύ (βλ., συναφώς, απόφαση της 31ης Μαρτίου 1971, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, 22/70, EU:C:1971:32, σκέψη 60), κατάσταση η οποία θα διεπόταν και πάλι από την προσβαλλόμενη απόφαση. Προκύπτει εξ αυτού επίσης ότι η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία η ΕΚΤ καθορίζει τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, ανεξαρτήτως του επιπέδου ιδίων κεφαλαίων της κατά τον χρόνο που ίσχυε η προβαλλόμενη απόφαση.

44 Τέλος, καθόσον το άρθρο 2, παράγραφος 1, και το παράρτημα Ι της προσβαλλομένης αποφάσεως προϋποθέτουν την ένταξη της προσφεύγουσας στον όμιλο Crédit mutuel και την εποπτεία της μέσω της CNCM, ενώ η προσφεύγουσα εκτιμά ότι πρέπει να υπάγεται ευθέως στην προληπτική εποπτεία της ΕΚΤ, η προσφεύγουσα έχει έννομο συμφέρον να βάλει κατά του μέρους αυτού της προσβαλλομένης αποφάσεως, ανεξαρτήτως της στάσεώς της όταν η προληπτική εποπτεία ασκούνταν από την ACPR.

45 Βάσει των προεκτεθέντων, οι ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε η ΕΚΤ πρέπει να απορριφθούν.

**Β. Επί της ουσίας**

46 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει επιχειρηματολογία που μπορεί να αναλυθεί σε τρεις λόγους ακυρώσεως.

47 Η επιχειρηματολογία που περιέχεται στους δύο πρώτους λόγους, μολονότι στρέφεται γενικώς κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως, αφορά, στην πραγματικότητα, μόνον τη νομιμότητα του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του παραρτήματος Ι της αποφάσεως αυτής, με τα οποία η ΕΚΤ οργανώνει ενοποιημένη προληπτική εποπτεία του ομίλου Crédit mutuel μέσω της CNCM. Με τον πρώτο της λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ότι το μέρος αυτό της προσβαλλομένης αποφάσεως πάσχει έλλειψη νομιμότητας, καθόσον η CNCM δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα και δεν δύναται, επομένως, να υπαχθεί στην προληπτική εποπτεία της ΕΚΤ. Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, υποστηρίζει ότι εσφαλμένως η ΕΚΤ δέχτηκε ότι υφίσταται «όμιλος» για τον σκοπό της ασκήσεως προληπτικής εποπτείας.

48 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα αμφισβητεί, κατ' ουσίαν, τον καθορισμό του ύψους του κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 σε ποσοστό 11 %, λόγω της επιβολής κεφαλαιακών απαιτήσεων που υπερβαίνουν τις ελάχιστες νόμιμες απαιτήσεις, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού. Ενώ στρέφεται κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως στο σύνολό της, διαπιστώνεται ότι ο λόγος αυτός αφορά στην πραγματικότητα μόνον τη νομιμότητα του άρθρου 2, παράγραφος 3, και του παραρτήματος ΙΙ-2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα οποία αφορούν τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας που επιβάλλονται στην προσφεύγουσα.

***1. Επί του πρώτου και του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν τη νομιμότητα του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του παραρτήματος Ι της προσβαλλομένης αποφάσεως***

49 Από την αιτιολογική σκέψη 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και από το άρθρο της 2, παράγραφος 1, προκύπτει ότι η ΕΚΤ οργανώνει την ενοποιημένη προληπτική εποπτεία του ομίλου Crédit mutuel μέσω της CNCM, αναθέτοντάς της να διασφαλίζει ότι ο εν λόγω όμιλος πληροί διαρκώς τις απαιτήσεις που διευκρινίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω αποφάσεως.

50 Πρέπει εξ αρχής να απορριφθεί το επιχείρημα της ΕΚΤ περί του αλυσιτελούς χαρακτήρα των δύο αυτών λόγων λόγω του ότι η προσφεύγουσα παραδέχεται ότι αποτελεί σημαντική οντότητα κατά το άρθρο 6, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού, εμπίπτουσα στην άμεση προληπτική εποπτεία της ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, με τους δύο πρώτους λόγους ακυρώσεως, η προσφεύγουσα βάλλει κατά του τρόπου ασκήσεως αυτής της προληπτικής εποπτείας, ήτοι κατά του ότι διεξάγεται, ως προς την ίδια, μέσω της CNCM καθόσον η προσφεύγουσα φέρεται να ανήκει στον όμιλο Crédit mutuel.

51 Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, μολονότι οι λόγοι για τους οποίους η ΕΚΤ αποφάσισε να οργανώσει ενοποιημένη προληπτική εποπτεία του ομίλου Crédit mutuel μέσω της CNCM δεν παρατίθενται ρητώς στην προσβαλλόμενη απόφαση, το συμβούλιο επανεξετάσεως εξέθεσε αιτιολογία ως προς το σημείο αυτό, η οποία προπαρατέθηκε στις σκέψεις 8 έως 10 της παρούσας αποφάσεως. Πάντως, στο μέτρο που η ΕΚΤ στην προσβαλλόμενη απόφαση απεφάνθη σύμφωνα με τη γνώμη του συμβουλίου επανεξετάσεως, η οποία αποτελεί τμήμα του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται η προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ΕΚΤ συμμεριζόταν την αιτιολογία που εκτίθεται στην εν λόγω γνώμη και ότι η βασιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως μπορεί να εξεταστεί υπό το πρίσμα της εν λόγω αιτιολογίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Μαΐου 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg κατά ΕΚΤ, T-122/15, υπό αναίρεση, EU:T:2017:337, σκέψεις 125 έως 127).

52 Στο πλαίσιο των δύο πρώτων λόγων ακυρώσεως, η προσφεύγουσα αμφισβητεί την ερμηνεία από την ΕΚΤ του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ καθώς και των προϋποθέσεων που τίθενται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, στο οποίο παραπέμπει η διάταξη αυτή.

53 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, ο «εποπτευόμενος όμιλος» περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, «εποπτευόμενες οντότητες, κάθε μία από τις οποίες έχει την κεντρική διοίκησή της στο ίδιο συμμετέχον κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μόνιμα συνδεδεμένες με κεντρικό οργανισμό που τις εποπτεύει υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 του κανονισμού [...] 575/2013, είναι δε και αυτός εγκατεστημένος στο ίδιο συμμετέχον κράτος μέλος».

54 Το άρθρο 10 του κανονισμού 575/2013, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απαλλαγή για πιστωτικά ιδρύματα μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό», προβλέπει:

«1. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, εν μέρει ή πλήρως, να απαλλάσσουν από την εφαρμογή των απαιτήσεων που ορίζονται στο δεύτερο έως όγδοο μέρος ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα στο ίδιο κράτος μέλος, που είναι μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό ο οποίος τα εποπτεύει και είναι εγκατεστημένος στο αυτό κράτος μέλος, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι υποχρεώσεις του κεντρικού οργανισμού και των ιδρυμάτων που συνδέονται με αυτόν αποτελούν αλληλέγγυες υποχρεώσεις ή οι υποχρεώσεις των ιδρυμάτων που συνδέονται με αυτόν τον κεντρικό οργανισμό καλύπτονται πλήρως από εγγυήσεις του κεντρικού οργανισμού,

β) η φερεγγυότητα και η ρευστότητα του κεντρικού οργανισμού και όλων των ιδρυμάτων που συνδέονται με αυτόν παρακολουθούνται στο σύνολό τους βάσει ενοποιημένων λογαριασμών των εν λόγω ιδρυμάτων,

γ) η διοίκηση του κεντρικού οργανισμού έχει τη δυνατότητα να εκδίδει οδηγίες προς τη διοίκηση των ιδρυμάτων που συνδέονται με αυτόν.»

55 Κατά πάγια νομολογία, για την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (βλ., συναφώς, απόφαση της 7ης Ιουνίου 2005, VEMW κ.λπ., C-17/03, EU:C:2005:362, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

56 Υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, φαίνεται χρήσιμο να ερμηνευθεί τελολογικώς και συστηματικώς το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, πριν εξεταστούν οι δύο πρώτοι λόγοι ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα.

***α) Επί της τελολογικής και συστηματικής ερμηνείας του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ***

57 Όσον αφορά, πρώτον, την τελολογική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, πρέπει να επισημανθεί ότι σκοπός του κανονισμού, κατά την αιτιολογική σκέψη 9 αυτού, είναι να αναπτύσσει περαιτέρω και εξειδικεύει τις διαδικασίες που θεσπίζει ο βασικός κανονισμός για τη συνεργασία μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρμοδίων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (στο εξής: ΕΕΜ) καθώς και για τη συνεργασία με τις εθνικές εντεταλμένες αρχές. Πρέπει, επομένως, να ληφθούν επίσης υπόψη οι σκοποί του βασικού κανονισμού κατά την τελολογική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

58 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η προληπτική εποπτεία ομίλων πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση εξυπηρετεί κατ' ουσίαν δύο σκοπούς.

59 Ο πρώτος σκοπός έγκειται στο να παράσχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να κατανοήσει τους κινδύνους που διατρέχει ένα πιστωτικό ίδρυμα και οι οποίοι δεν προέρχονται από αυτό το ίδιο, αλλά από τον όμιλο στον οποίο ανήκει.

60 Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική σκέψη 26 του βασικού κανονισμού ορίζεται ότι:

«Οι κίνδυνοι για την ασφάλεια και την ευρωστία ενός πιστωτικού ιδρύματος μπορούν να προκύψουν τόσο στο επίπεδο ενός μεμονωμένου πιστωτικού ιδρύματος όσο και στο επίπεδο ενός τραπεζικού ομίλου ή ενός χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων. Είναι σημαντικό να προβλέπονται ειδικές εποπτικές ρυθμίσεις για τον μετριασμό των εν λόγω κινδύνων, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ευρωστία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Παράλληλα με την εποπτεία μεμονωμένων πιστωτικών ιδρυμάτων, στα καθήκοντα της ΕΚΤ πρέπει να περιλαμβάνονται η εποπτεία στο ενοποιημένο επίπεδο […]».

61 Ο δεύτερος σκοπός που επιδιώκεται από την προληπτική εποπτεία ομίλων πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση έγκειται στην αποφυγή κατακερματισμού της προληπτικής εποπτείας των οντοτήτων που αποτελούν τους εν λόγω ομίλους, διά της αναθέσεώς της σε διαφορετικές εποπτικές αρχές.

62 Τούτο ιδίως εκδηλώνεται, πρώτον, στο γεγονός ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 38 και το άρθρο 6, παράγραφος 4, του βασικού κανονισμού, η εκτίμηση της σπουδαιότητας ενός πιστωτικού ιδρύματος, η οποία καθορίζει εάν η άσκηση ορισμένων καθηκόντων προληπτικής εποπτείας πραγματοποιείται μόνον από την ΕΚΤ ή αποκεντρωμένα στο πλαίσιο του ΕΕΜ (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Μαΐου 2017, Landeskreditbank Baden-Württemberg κατά ΕΚΤ, T-122/15, υπό αναίρεση, EU:T:2017:337, σκέψη 63), γίνεται στο υψηλότερο επίπεδο ενοποιήσεως στα μετέχοντα κράτη μέλη. Ο σκοπός αυτός επαναλαμβάνεται στο άρθρο 40, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, όσον αφορά τους ομίλους που υπόκεινται σε προληπτική εποπτεία.

63 Ο σκοπός αυτός εκδηλώνεται επίσης, δεύτερον, στο άρθρο 40, παράγραφος 2, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, από το οποίο προκύπτει ότι, σε περίπτωση που μια οντότητα η οποία ανήκει σε όμιλο υπάγεται στην προληπτική εποπτεία της ΕΚΤ, είτε επειδή πληροί το κριτήριο της άμεσης δημόσιας χρηματοπιστωτικής συνδρομής είτε επειδή συγκαταλέγεται μεταξύ των τριών πιο σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων ενός συμμετέχοντος κράτους μέλους, η εποπτεία αυτή εκτείνεται στο σύνολο του ομίλου.

64 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, για την επίτευξη των σκοπών του βασικού κανονισμού, το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ και οι προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 στις οποίες παραπέμπει πρέπει να ερμηνεύονται λαμβανομένης υπόψη της προθέσεως του νομοθέτη να παράσχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να έχει σφαιρική εικόνα όλων των κινδύνων τους οποίους διατρέχει ένα πιστωτικό ίδρυμα και να αποφύγει τον κατακερματισμό της προληπτικής εποπτείας μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών αρχών.

65 Όσον αφορά τον κατεξοχήν σκοπό του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός αυτός αφορά τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας που εφαρμόζονται στα πιστωτικά ιδρύματα. Στο πλαίσιο αυτό, ο σκοπός που επιδιώκεται με το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 απορρέει σαφώς από το κείμενό του. Έγκειται στην παροχή στις αρμόδιες αρχές της δυνατότητας να απαλλάσσουν, πλήρως ή εν μέρει, από την εφαρμογή ορισμένων εκ των απαιτήσεων που προβλέπονται στον κανονισμό ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα εγκατεστημένα στο ίδιο κράτος μέλος, που είναι μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό ο οποίος τα εποπτεύει και είναι εγκατεστημένος στο ίδιο κράτος μέλος. Επιπλέον, το άρθρο 10, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού παρέχει τη δυνατότητα να απαλλάσσεται κεντρικός οργανισμός, σε ατομική βάση, από την εφαρμογή των ίδιων αυτών απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας.

66 Εντούτοις, στην υπό κρίση υπόθεση, οι προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 δεν μπορούν να εφαρμοστούν, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, προκειμένου να εκτιμηθεί η δυνατότητα απαλλαγής σε ατομική βάση από την τήρηση των απαιτήσεων, αλλά

εφαρμόζονται δυνάμει της παραπομπής του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, προκειμένου να ελεγχθεί εάν υφίσταται όμιλος υποκείμενος σε προληπτική εποπτεία.

67 Επιπλέον, τυχόν αναγνώριση της υπάρξεως ομίλου υποκειμένου στην προληπτική εποπτεία, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, δεν συνεπάγεται ότι χορηγείται στα πιστωτικά ιδρύματα που τον αποτελούν το ευεργέτημα της απαλλαγής που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, καθότι η αρμόδια αρχή έχει πάντα την ευχέρεια να αρνηθεί το ευεργέτημα της ατομικής απαλλαγής, ακόμη και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013.

68 Συγκεκριμένα, το ότι ενδεχομένως πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 επιφέρει διαφορετικές συνέπειες, αναλόγως του εάν πρόκειται για την εφαρμογή του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ ή μόνον του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013. Η πρώτη περίπτωση συνεπάγεται την εποπτεία του ομίλου από την ΕΚΤ, εφόσον πληρούνται συγχρόνως οι προϋποθέσεις του άρθρου 40 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ. Στην δεύτερη περίπτωση, η απαλλαγή σε ατομική βάση από τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας εντός του ομίλου δεν γίνεται άνευ ετέρου, αλλά υφίσταται σχετική δυνατότητα για την αρμόδια αρχή.

69 Συνεπώς, η ΕΚΤ έχει την ευχέρεια να συναγάγει από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 ότι το άρθρο 2, παράγραφος 21, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ μπορεί να εφαρμοστεί και να ασκήσει προληπτική εποπτεία σε ολόκληρο τον όμιλο, αρνούμενη να απαλλάξει σε ατομική βάση, υπό την ιδιότητά της ως αρμόδια αρχή δυνάμει του κανονισμού 575/2013, τις οντότητες του ομίλου από την υποχρέωση τηρήσεως των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας.

70 Όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, μόνον οι σκοποί του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ ασκούν επιρροή όσον αφορά την ερμηνεία του, παρά την παραπομπή στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

71 Όσον αφορά, δεύτερον, τη συστηματική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, πρέπει να σημειωθεί ότι, στη γνώμη του, το συμβούλιο επανεξετάσεως αναφέρθηκε επανειλημμένως στο περιεχόμενο των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕΑΤΕ, προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν οι προϋποθέσεις του 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013. Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί εάν οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές ήταν στοιχείο του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, το οποίο ενδέχεται να ασκεί επιρροή στην ερμηνεία των προϋποθέσεων του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 στις οποίες παραπέμπει.

72 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η ΕΕΑΤΕ είναι ο πρόδρομος της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) και ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 3 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση) (ΕΕ 2006, L 177, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/111/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ, 2006/49/ΕΚ και 2007/64/ΕΚ όσον αφορά τράπεζες συνδεδεμένες με κεντρικούς οργανισμούς, ορισμένα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τις εποπτικές ρυθμίσεις και τη διαχείριση κρίσεων (ΕΕ 2009, L 302, σ. 97). Το άρθρο 3 της οδηγίας 2006/48 όριζε ότι «[έ]να ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα που υφίστανται στο αυτό κράτος μέλος και τα οποία συνδέοντα[ν] κατά τρόπο μόνιμο με κεντρικό οργανισμό, ο οποίος τα επ[όπτευε] και [ήταν] εγκατεστημένος στο αυτό κράτος

μέλος, [ε]δύναντ[ο] να εξαιρεθούν από τις προϋποθέσεις […] αν στο εθνικό δίκαιο προβλ[επόταν] ότι […]». Εν συνεχεία, γινόταν αναφορά σε τρεις προϋποθέσεις, οι οποίες είναι αυτές που παρατίθενται πλέον στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013.

73 Πρέπει επιπλέον να αναφερθεί ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ εξεδόθησαν κατόπιν αιτήματος του νομοθέτη προς τούτο, όπως εκτίθεται στην αιτιολογική σκέψη 2 της οδηγίας 2009/111. Πράγματι, με την αιτιολογική σκέψη αυτή ζητήθηκε από την ΕΕΑΤΕ να «παράσχει κατευθυντήριες γραμμές προκειμένου να ενισχυθεί η σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών [όσον αφορά το άρθρο 3 της οδηγίας 2006/48]».

74 Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της ταυτίσεως μεταξύ του γράμματος των προϋποθέσεων του άρθρου 3 της οδηγίας 2006/48 και του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, καθώς και των περιστάσεων υπό τις οποίες εκδόθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ, ήτοι της εκδόσεώς τους από τον αρμόδιο τότε οργανισμό και αιτήσει του νομοθέτη, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ μπορούν να ληφθούν υπόψη ως μέρος του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

75 Εντούτοις, η ερμηνεία της σχετικής νομοθεσίας από διοικητική αρχή δεν μπορεί να δεσμεύσει τον δικαστή της Ένωσης, ο οποίος παραμένει ο μόνος αρμόδιος για την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 19 ΣΕΕ.

76 Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί ότι η ερμηνεία αυτή παρεσχέθη από την ΕΕΑΤΕ λαμβανομένων υπόψη μόνον των σκοπών του άρθρου 3 της οδηγίας 2006/48, οι οποίοι ήταν ανάλογοι με τους σκοπούς του άρθρου 10 του κανονισμού 575/2013, ήτοι να χορηγείται απαλλαγή από την τήρηση των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση αφής στιγμής οι απαιτήσεις αυτές τηρούνται εντός του ομίλου.

77 Πάντως, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 66 έως 70 της παρούσας αποφάσεως, δεν έχουν σημασία οι αυτοί σκοποί, αλλά οι σκοποί του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, οι οποίοι δεν ήταν δυνατό να ληφθούν υπόψη κατά την έκδοση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕΑΤΕ.

78 Επομένως, μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ αποτελούν στοιχείο το οποίο μπορεί ενδεχομένως να ληφθεί υπόψη από τον δικαστή της Ένωσης, δεν έχουν δεσμευτική ισχύ.

***β) Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά το ότι η CNCM δεν έχει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος***

79 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τόσο από τον βασικό κανονισμό και τον κανονισμό για το πλαίσιο ΕΕΜ όσο και από τον κανονισμό 575/2013 προκύπτει ότι η προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση πιστωτικών ιδρυμάτων που συνδέονται με κεντρικό οργανισμό είναι δυνατή μόνον εάν ο οργανισμός αυτός διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος, γεγονός που δεν ισχύει για τη CNCM.

80 Η ΕΚΤ, υποστηριζόμενη από την Επιτροπή, ζητεί την απόρριψη του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως.

81 Προκαταρκτικώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, μολονότι η προσφεύγουσα επισημαίνει στις έγγραφες παρατηρήσεις της ότι το άρθρο 127, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ καθώς και ο βασικός κανονισμός αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, δεν εγείρει καμία ένσταση ελλείψεως νομιμότητας υπό το πρίσμα του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, στηριζόμενη στο ότι, σε περίπτωση που ο εν λόγω κανονισμός ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο

κεντρικός οργανισμός δεν απαιτείται να διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος, θα είναι αντίθετος προς το άρθρο 127, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ και τον βασικό κανονισμό, όπερ αυτή επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

82 Επομένως, αρκεί στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως να ελεγχθεί εάν η κατά το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ έννοια του «κεντρικού οργανισμού» πρέπει να εκλαμβάνεται ως προϋποθέτουσα την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

83 Καθόσον το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ παραπέμπει στις προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, πρέπει να εξεταστεί εάν η ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος συνάγεται είτε άμεσα από το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, είτε έμμεσα από τις εν λόγω προϋποθέσεις.

*1) Επί του ζητήματος κατά πόσον η ιδιότητα του κεντρικού οργανισμού ως πιστωτικού ιδρύματος συνάγεται από το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ*

84 Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, καθόσον το άρθρο 127, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ καθώς και ο βασικός κανονισμός αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι κεντρικοί οργανισμοί διαθέτουν την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος. Προσθέτει ότι η αδυναμία ασκήσεως ενοποιημένης προληπτικής εποπτείας μέσω κεντρικού οργανισμού που δεν διαθέτει την εν λόγω ιδιότητα επιβεβαιώνεται από την έλλειψη εξουσιών της ΕΚΤ ως προς την εποπτεία και την επιβολή κυρώσεων σε μια τέτοια περίπτωση.

85 Κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 55 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ πρέπει να ερμηνευθεί γραμματικώς, τελολογικώς και συστηματικώς.

86 Όσον αφορά, πρώτον, την γραμματική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, πρέπει να σημειωθεί ότι το γράμμα του άρθρου αυτού δεν αναφέρει ότι ο κεντρικός οργανισμός πρέπει να διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος, αντίθετα με την περίπτωση του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο α', του ίδιου κανονισμού, που αναφέρεται ρητώς στην προληπτική εποπτεία ομίλου η μητρική εταιρία του οποίου διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

87 Όσον αφορά, δεύτερον, την τελολογική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ. πρέπει να ληφθούν υπόψη οι σκοποί που αποσαφηνίστηκαν στη σκέψη 64 της παρούσας αποφάσεως.

88 Πάντως, χωρίς να απαιτείται η λεπτομερής εξέταση των προϋποθέσεων του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, η οποία εμπίπτει στον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, αρκεί, στο στάδιο αυτό, να υπογραμμιστεί ότι, σε περίπτωση που πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις, συνάγεται λογικά εξ αυτού επαρκής εγγύτητα μεταξύ των ιδρυμάτων που είναι συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό, ώστε να διαπιστώνεται η ύπαρξη ομίλου. Ειδικότερα, η προϋπόθεση περί αλληλεγγύων υποχρεώσεων η οποία προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 575/2013 μπορεί να επιφέρει ως συνέπεια, σε ενδεχόμενη προβληματική λειτουργία ενός πιστωτικού ιδρύματος, κίνδυνο για τις λοιπές συνδεδεμένες με τον ίδιο κεντρικό οργανισμό οντότητες. Ως εκ τούτου, είναι σύμφωνο προς τους σκοπούς του βασικού κανονισμού και του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ να ληφθεί υπόψη ο κατά το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ χαρακτηρισμός του «εποπτευόμενου ομίλου», είτε ο κεντρικός οργανισμός του ομίλου αυτού διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος είτε όχι.

89 Περαιτέρω, αποδοχή της αναλύσεως της προσφεύγουσας θα σήμαινε ότι τα διάφορα ιδρύματα που είναι συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό ο οποίος δεν διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος, αλλά πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, θα ενέπιπταν, αναλόγως της κατ' ιδίαν σπουδαιότητάς τους, είτε μόνο στην εποπτεία της ΕΚΤ, είτε στην άμεση εποπτεία των εθνικών αρμοδίων αρχών, στο πλαίσιο του ΕΕΜ, γεγονός που θα κατέληγε σε κατακερματισμό της προληπτικής εποπτείας ο οποίος αντιτίθεται στους σκοπούς τόσο του βασικού κανονισμού όσο και του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

90 Όσον αφορά, τρίτον, τη συστηματική ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, ορθώς, ασφαλώς, η προσφεύγουσα κατ' ουσίαν επισημαίνει, αφενός, ότι ο βασικός κανονισμός παρέχει ορισμένες εξουσίες στην ΕΚΤ βάσει των οποίων μπορεί να επιβάλει έως και διοικητικές κυρώσεις, οι οποίες είναι παρεπόμενες του καθήκοντος εποπτείας που της ανατίθεται και, αφετέρου, ότι οι σχετικές διατάξεις του βασικού κανονισμού δεν προβλέπουν την άσκηση τέτοιων εξουσιών όσον αφορά τους κεντρικούς οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

91 Συγκεκριμένα, τόσο το άρθρο 10 του βασικού κανονισμού, σχετικά με τα αιτήματα για παροχή πληροφοριών, όσο και το άρθρο του 11, σχετικά με τις γενικές έρευνες, και το άρθρο του 16, σχετικά με τις εποπτικές εξουσίες, αναφέρονται στην άσκηση εξουσιών της ΕΚΤ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων, εταιριών χρηματοπιστωτικών συμμετοχών και μικτών χρηματοοικονομικών εταιριών συμμετοχών. Επιπλέον, το άρθρο 18 του κανονισμού αυτού προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής κυρώσεων σε πιστωτικά ιδρύματα, εταιρίες χρηματοπιστωτικών συμμετοχών και μικτές χρηματοοικονομικές εταιρίες συμμετοχών.

92 Εντούτοις, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η προληπτική εποπτεία σε ενοποιημένη βάση ενός ομίλου προστίθεται στην προληπτική εποπτεία σε ατομική βάση των πιστωτικών ιδρυμάτων που τον αποτελούν αλλά δεν την αντικαθιστά, όπως υπενθυμίζει η αιτιολογική σκέψη 38, δεύτερη περίοδος, του βασικού κανονισμού.

93 Επομένως, η αδυναμία της ΕΚΤ να ασκήσει τέτοιες εξουσίες έναντι κεντρικού οργανισμού που δεν διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος δεν αποτελεί ανυπέρβλητο κώλυμα για τη διεξαγωγή επαρκούς προληπτικής εποπτείας, δεδομένου ότι η ΕΚΤ είναι σε θέση να κάνει χρήση των εξουσιών της έναντι των συνδεδεμένων με τον κεντρικό οργανισμό οντοτήτων.

94 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ δεν μπορεί να ερμηνευθεί, καθεαυτό, υπό την έννοια ότι ένας κεντρικός οργανισμός πρέπει να διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

*2) Επί του ζητήματος κατά πόσον η ιδιότητα του κεντρικού οργανισμού ως πιστωτικού ιδρύματος συνάγεται από το άρθρο 10 του κανονισμού 575/2013*

95 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι προς συμμόρφωση με τον κανονισμό 575/2013 ο κεντρικός οργανισμός πρέπει να διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος. Παραπέμπει συναφώς, αφενός, στο άρθρο 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013 και, αφετέρου, στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού.

96 Όσον αφορά, πρώτον, το άρθρο 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013, διευκρινίζεται στο άρθρο αυτό ότι «[ό]που ισχύει το άρθρο 10, ο κεντρικός οργανισμός που αναφέρεται στο εν λόγω άρθρο συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του δευτέρου έως όγδοου μέρους, βάσει της ενοποιημένης κατάστασης του συνόλου που απαρτίζεται από τον κεντρικό οργανισμό και τα συνδεδεμένα με αυτόν ιδρύματα». Το δεύτερο, τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο μέρος αφορούν, αντιστοίχως, τα ίδια κεφάλαια, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, τα μεγάλα ανοίγματα, τα ανοίγματα σε μεταφερόμενο

πιστωτικό κίνδυνο, τη ρευστότητα, τη μόχλευση και τη δημοσιοποίηση πληροφοριών από τα ιδρύματα. Κατ' ουσίαν, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τέτοιες απαιτήσεις μπορούν να τηρούνται μόνον από πιστωτικό ίδρυμα.

97 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή μια τέτοια επιχειρηματολογία, καθόσον καθιστά την τήρηση του άρθρου 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013 προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 10 του ίδιου κανονισμού, όπερ αντιτίθεται τόσο στη γραμματική ερμηνεία του εν λόγω άρθρου 10 όσο και στη διάρθρωση των δύο αυτών διατάξεων.

98 Αφενός, καμία αναφορά στο άρθρο 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013 δεν περιέχεται στο άρθρο 10 του κανονισμού αυτού.

99 Αφετέρου, σύμφωνα με τη λογική της σχέσεως μεταξύ των δύο αυτών διατάξεων, η θέση σε εφαρμογή του άρθρου 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013 αποτελεί συνέπεια και όχι προϋπόθεση της εφαρμογής του άρθρου 10 του κανονισμού αυτού. Συγκεκριμένα, όταν η αρμόδια αρχή δέχεται, βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 575/2013, να απαλλάξει τις συνδεδεμένες με κεντρικό οργανισμό οντότητες από την τήρηση των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση, τότε εφαρμόζεται το άρθρο 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013, επιβάλλοντας στον εν λόγω οργανισμό τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας βάσει της ενοποιημένης καταστάσεως του συνόλου που αποτελείται από τον οργανισμό αυτόν και τα συνδεδεμένα με αυτόν ιδρύματα.

100 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι εν προκειμένω δεν αμφισβητείται η βασιμότητα αποφάσεως περί απαλλαγής από την τήρηση των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση των συνδεδεμένων με κεντρικό οργανισμό ιδρυμάτων αλλά το κατά πόσον υφίσταται όμιλος κατά το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ', του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ. Όμως η εν λόγω διάταξη παραπέμπει μόνο στο άρθρο 10 του κανονισμού 575/2013 και όχι στο άρθρο 11, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού.

101 Επομένως, μολονότι η ενδεχόμενη δυσχέρεια ενός κεντρικού οργανισμού να τηρήσει τις επιταγές του άρθρου 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 575/2013 μπορεί να αποτελέσει εκτίμηση που ασκεί επιρροή όταν η αρμόδια αρχή χορηγεί το ευεργέτημα της ατομικής απαλλαγής –το οποίο παραμένει στη διακριτική της ευχέρεια ακόμη και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του κανονισμού 575/2013–, δεν έχει καμία συνέπεια όσον αφορά την άσκηση προληπτικής εποπτείας από την ΕΚΤ στο σύνολο του ομίλου.

102 Όσον αφορά, δεύτερον, την προϋπόθεση που διατυπώνεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 575/2013, η προϋπόθεση αυτή επιβάλλει ότι «η φερεγγυότητα και η ρευστότητα του κεντρικού οργανισμού και όλων των ιδρυμάτων που συνδέονται με αυτόν παρακολουθούνται στο σύνολό τους βάσει ενοποιημένων λογαριασμών των εν λόγω ιδρυμάτων».

103 Το ζήτημα κατά πόσον η CNCM πληροί την προϋπόθεση αυτή αναπτύσσεται στο πλαίσιο του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως. Στο στάδιο αυτό, πρέπει μόνο να ελεγχθεί εάν η τήρηση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 575/2013 συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι ο κεντρικός οργανισμός διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος.

104 Για την πλήρωση της προϋποθέσεως αυτής απαιτείται να πληρούνται δύο κριτήρια. Το πρώτο αφορά την ύπαρξη ενοποιημένων λογαριασμών του ομίλου. Το δεύτερο απαιτεί την εποπτεία της φερεγγυότητας και της ρευστότητας του συνόλου των οντοτήτων που αποτελούν τον όμιλο βάσει των εν λόγω ενοποιημένων λογαριασμών.

105 Συναφώς, η θέση που περιέχεται στο σημείο 24 των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕΑΤΕ, κατά την οποία η απαίτηση αυτή εποπτείας της φερεγγυότητας και της ρευστότητας του συνόλου των οντοτήτων που αποτελούν τον όμιλο βάσει ενοποιημένων λογαριασμών πρέπει να εξετάζεται από

προληπτικής απόψεως, δέον να γίνει δεκτή, δεδομένου ότι το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ αφορά ακριβώς τον ορισμό των ομίλων που υπόκεινται σε προληπτική εποπτεία.

106 Επίσης, ορθώς η ΕΕΑΤΕ σημείωνε, στις κατευθυντήριες γραμμές της, ότι δεν απαιτούνταν να διαθέτει ο κεντρικός οργανισμός την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος, καθότι η πλήρωση των δύο κριτηρίων που προβλέπονται ρητώς στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 575/2013 ήταν αρκετή για την άσκηση ελέγχου ως προς την τήρηση των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας από τον όμιλο.

107 Πράγματι, η ύπαρξη ενοποιημένων λογαριασμών παρέχει σφαιρική εικόνα της οικονομικής καταστάσεως του συνόλου που αποτελείται από τον κεντρικό οργανισμό και τα συνδεδεμένα με αυτόν ιδρύματα, βάσει των οποίων η αρμόδια αρχή μπορεί να διασφαλίσει ότι η ρευστότητα και η φερεγγυότητα του συνόλου αυτού είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας, τούτο δε είτε ο κεντρικός οργανισμός διαθέτει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος είτε όχι.

108 Επομένως, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ούτε το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 575/2013, ούτε το άρθρο 11, παράγραφος 4, του ίδιου αυτού κανονισμού συνεπάγονται ότι ο κεντρικός οργανισμός πρέπει να διαθέτει την ιδιότητα πιστωτικού ιδρύματος για να εφαρμοστεί το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

109 Βάσει των προεκτεθέντων, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

***γ) Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά το ότι δεν υφίσταται εποπτευόμενος όμιλος κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ και του άρθρου 10 του κανονισμού 575/2013***

110 Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι προϋποθέσεις που τίθενται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, δεν πληρούνται από τον Crédit mutuel, ο οποίος δεν μπορεί, επομένως, να χαρακτηριστεί ως όμιλος κατά τη διάταξη αυτή. Ο υπό εξέταση λόγος μπορεί να διαιρεθεί σε τρία σκέλη, αφορώντα παράβαση των προϋποθέσεων που διατυπώνονται, αντιστοίχως, στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013, στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του εν λόγω κανονισμού και στο άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του ίδιου κανονισμού.

*1) Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013*

111 Προκαταρκτικώς, η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 6 του κανονισμού 575/2013, κατ' αρχήν, τα πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται σε απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση και η δυνατότητα που παρέχεται από το άρθρο 10 του ίδιου αυτού κανονισμού έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες ο όμιλος μπορεί να θεωρηθεί ενιαία οντότητα και στις οποίες η εφαρμογή των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση δεν παρέχει πρόσθετα οφέλη.

112 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η CNCM δεν διαθέτει ούτε δικαιούται να διαθέτει ίδια κεφάλαια που της επιτρέπουν να παρέχει εγγυήσεις ή να αναλαμβάνει αλληλεγγύως τις υποχρεώσεις των συνδεδεμένων με αυτήν οντοτήτων και ότι, ως εκ τούτου, εσφαλμένως έκρινε η ΕΚΤ ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013.

113 Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι οι έννοιες της αλληλέγγυας υποχρεώσεως και της εγγυήσεως μπορούν να ερμηνευθούν μόνον υπό το πρίσμα των διατάξεων του γαλλικού δικαίου που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ CNCM και των συνδεδεμένων με αυτήν οντοτήτων. Πάντως, κατά πρώτον, η CNCM δεν ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, κατά το άρθρο 1200 του code civil (γαλλικού αστικού κώδικα), με τις συνδεδεμένες με αυτήν οντότητες έναντι των δανειστών τους. Κατά δεύτερον, η CNCM δεν εγγυάται την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν οι συνδεδεμένες με αυτήν οντότητες κατά το άρθρο 2288 του code civil (γαλλικού αστικού κώδικα) ούτε παρέχει αυτοτελή εγγύηση κατά το άρθρο 2321 του ίδιου κώδικα. Κατά τρίτον, το άρθρο L.511–31 του CMF δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η CNCM φέρει αλληλέγγυες υποχρεώσεις ή ότι παρέχει εγγυήσεις υπέρ των συνδεδεμένων με αυτήν οντοτήτων. Κατά τέταρτον, το ίδιο ισχύει για τις ειδικότερες διατάξεις που εφαρμόζονται για τη CNCM και παρατίθενται στα άρθρα L.512–55 επ. του CMF. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι δεν υφίσταται κανένας ενδοομιλικός μηχανισμός οικονομικής στηρίξεως όπως οι μηχανισμοί που μπορούν να εφαρμοστούν δυνάμει των άρθρων L.613-46 επ. του CMF.

114 Δεύτερον, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η CNCM δεν διαθέτει καμία εξουσία μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων μεταξύ των συνδεδεμένων με αυτήν οντοτήτων. Αφενός, το άρθρο L.511-31 του CMF δεν προβλέπει ότι τα κεντρικά όργανα μπορούν να προβαίνουν σε τέτοιες μεταφορές και, αφετέρου, η πρόσφατη νομολογία του Conseil constitutionnel (Συνταγματικού Δικαστηρίου, Γαλλία) καθιστά αδύνατες τις μονομερείς μεταφορές χωρίς τη συμφωνία των ενδιαφερόμενων συνδεδεμένων οντοτήτων.

115 Τρίτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση γενικού χαρακτήρα αριθ. 1-1992 της CNCM, της 10ης Μαρτίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή της αλληλεγγύης μεταξύ των πιστωτικών ενώσεων και των αγροτικών πιστωτικών ενώσεων, δεν προβλέπει ότι οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν ο κεντρικός οργανισμός και οι συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες είναι αλληλέγγυες ή εγγυημένες από τον μεν ή τις δε. Υπενθυμίζει ότι η ίδια η προσβαλλόμενη απόφαση υπογραμμίζει την έλλειψη ορισμού του μηχανισμού αλληλεγγύης και που προβλέπεται εντός του Crédit mutuel. Θεωρεί επίσης ότι η ύπαρξη κεφαλαίου, ανερχόμενου στο 2 % καταθέσεων, εντός της CCCM δεν επιτρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 575/2013.

116 Η ΕΚΤ, υποστηριζόμενη από την Επιτροπή, ζητεί την απόρριψη του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως.

117 Στο πλαίσιο της πρώτης αυτής προϋποθέσεως, πρέπει να ελεγχθεί εάν οι υποχρεώσεις της CNCM και των συνδεδεμένων με αυτήν ιδρυμάτων αποτελούν αλληλέγγυες υποχρεώσεις ή εάν οι υποχρεώσεις των ιδρυμάτων που συνδέονται με τη CNCM καλύπτονται πλήρως από εγγυήσεις που αυτή παρέχει.

118 Όσον αφορά, πρώτον, την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 575/2013, πρέπει εξ αρχής να απορριφθεί το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από τον ισχυρισμό ότι οι όροι «αλληλέγγυες υποχρεώσεις» ή «υποχρεώσεις […] που […] καλύπτονται […] από εγγυήσεις» πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα των σχετικών άρθρων του code civil (γαλλικού αστικού κώδικα).

119 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από τις απαιτήσεις τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας συνάγεται ότι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης που δεν περιέχουν ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της έννοιας και του περιεχομένου τους πρέπει κατά κανόνα να ερμηνεύονται αυτοτελώς και ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ένωση, βάσει του πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που επιδιώκεται με την οικεία ρύθμιση (βλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

120 Δεδομένου ότι ο κανονισμός 575/2013 δεν προσδιορίζει τις έννοιες της «αλληλέγγυας υποχρεώσεως» και της «εγγυήσεως» με παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών, πρέπει να θεωρηθεί ότι πρόκειται για αυτοτελείς έννοιες του δικαίου της Ένωσης.

121 Στη γνώμη του, το συμβούλιο επανεξετάσεως αναφέρθηκε στην ερμηνεία που περιλαμβάνεται στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕΑΤΕ.

122 Συναφώς, ορθώς εκτίθεται στο σημείο 19 των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕΑΤΕ ότι η προϋπόθεση του άρθρου 3 παράγραφος, 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 2006/48, το γράμμα του οποίου είναι παρόμοιο με το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013 αφορά διαφορετικές περιπτώσεις, ήτοι είτε την παροχή εγγυήσεως από τον κεντρικό οργανισμό υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν οντοτήτων, είτε την παροχή αμοιβαίων εγγυήσεων μεταξύ του κεντρικού οργανισμού και των συνδεδεμένων με αυτών οντοτήτων, είτε ένα σύστημα ενδοομιλικών εγγυήσεων υπό την έννοια ότι οι συνδεδεμένες οντότητες παρέχουν η μία εγγυήσεις υπέρ της άλλης.

123 Στο σημείο 20 των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕΑΤΕ, η αρχή αυτή εκτιμά, κατ' ουσίαν, ότι, για να υφίσταται παροχή εγγυήσεως ή αλληλέγγυα υποχρέωση, «οι μηχανισμοί που εφαρμόζονται θα πρέπει να κατοχυρώνουν ότι δεν υπάρχει, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, κανένα κώλυμα για την ταχεία μεταφορά ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας εντός του ομίλου, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι μπορούν να καλύπτονται οι υποχρεώσεις έναντι των πιστωτών του κεντρικού οργανισμού και των συνδεδεμένων με αυτών οντοτήτων» και «[ο] όμιλος στο σύνολό του πρέπει να είναι σε θέση να παράσχει την αναγκαία στήριξη, σύμφωνα με τους μηχανισμούς που εφαρμόζονται, με βάση τα διαθέσιμα κεφάλαια».

124 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτό το δεύτερο σκέλος της ερμηνείας της ΕΕΑΤΕ δεν μπορεί να γίνει δεκτό καθ' ολοκληρίαν, τουλάχιστον καθόσον το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, εφαρμόζεται βάσει παραπομπής που περιέχεται στο άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού 575/2013 για το πλαίσιο ΕΕΜ.

125 Συγκεκριμένα, αποδοχή της θέσεως της ΕΕΑΤΕ θα ισοδυναμούσε με ερμηνεία της προϋποθέσεως του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013 υπό το πρίσμα της προϋποθέσεως που αφορά τη μεταφορά των κεφαλαίων μεταξύ μητρικής εταιρίας και των θυγατρικών της, προκειμένου να τύχουν οι θυγατρικές αυτές απαλλαγής από την τήρηση των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση. Η προϋπόθεση αυτή διατυπωνόταν στο άρθρο 69 της οδηγίας 2006/48 και περιλαμβάνεται πλέον στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013, το οποίο αφορά την περίπτωση όπου «δεν υπάρχει κανένα τρέχον ή προβλεπόμενο ουσιώδες πρακτικό ή νομικό κώλυμα για την άμεση μεταφορά ιδίων κεφαλαίων ή την εξόφληση υποχρεώσεων από τη μητρική επιχείρηση».

126 Όμως, αφενός, πρέπει να αναφερθεί ότι οι δυο αυτές διατάξεις, δηλαδή το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013 έχουν διαφορετική διατύπωση, γεγονός που αποτελεί επιχείρημα κατά μιας ερμηνείας που θα διεύρυνε τους όρους που χρησιμοποιεί ο νομοθέτης για μια κατηγορία καταστάσεων, ήτοι για τις σχέσεις μεταξύ μητρικής εταιρίας και των θυγατρικών της, σε μια άλλη κατηγορία καταστάσεων, ήτοι στις σχέσεις μεταξύ των ιδρυμάτων που συνδέονται με κεντρικό οργανισμό.

127 Αφετέρου, μια τέτοια ερμηνεία θα ήταν αντίθετη στους σκοπούς του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ.

128 Συγκεκριμένα, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 59 έως 64 της παρούσας αποφάσεως, η έννοια του ομίλου στο πλαίσιο του βασικού κανονισμού και του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ αποσκοπεί, ιδίως, στο να παράσχει στην ΕΚΤ τη δυνατότητα να αντιληφθεί τους κινδύνους τους οποίους διατρέχει ένα πιστωτικό ίδρυμα και οι οποίοι δεν προέρχονται από αυτό αλλά από τον όμιλο στον οποίο ανήκει. Αφής στιγμής υφίσταται υποχρέωση μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας εντός

του ομίλου προκειμένου να διασφαλιστεί η κάλυψη των υποχρεώσεων έναντι των πιστωτών –είτε η μεταφορά αυτή γίνεται σύμφωνα με τους τρόπους που επισήμανε η ΕΚΤ είτε όχι–, ο κίνδυνος τον οποίο διατρέχει το συνδεδεμένο πιστωτικό ίδρυμα ενδέχεται να επεκταθεί στο σύνολο του ομίλου στον οποίο ανήκει, όπερ σημαίνει ότι η ΕΚΤ πρέπει να μπορεί να ασκήσει την προληπτική εποπτεία της στο σύνολο που αποτελείται από τον κεντρικό οργανισμό και τις συνδεδεμένες με αυτόν οντότητες.

129 Για την ίδια αιτία, είναι αλυσιτελές το επιχείρημα της προσφεύγουσας που αντλείται από το ότι, σύμφωνα με τη λογική του κανονισμού 575/2013, το ευεργέτημα του άρθρου 10 του κανονισμού αυτού πρέπει να χορηγείται μόνον στις περιπτώσεις όπου η εφαρμογή των απαιτήσεων προληπτικής εποπτείας σε ατομική βάση δεν παρέχει πρόσθετα οφέλη, δεδομένου ότι το μόνο που αμφισβητείται εν προκειμένω είναι η ύπαρξη ομίλου υποκείμενου σε προληπτική εποπτεία κατά το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ και ότι, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 67 έως 69 της παρούσας αποφάσεως, η διαπίστωση της υπάρξεως ενός τέτοιου ομίλου δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου τη χορήγηση της απαλλαγής που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 575/2013 στις οντότητες που αποτελούν τον όμιλο αυτό.

130 Ως εκ τούτου, είναι σύμφωνη προς τον σκοπό του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, αλλά επίσης και προς το γράμμα του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013 η συναγωγή του συμπεράσματος ότι η προϋπόθεση που περιλαμβάνεται στην τελευταία αυτή διάταξη πληρούται αφής στιγμής υφίσταται υποχρέωση μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας εντός του ομίλου προκειμένου να διασφαλιστεί η κάλυψη των υποχρεώσεων έναντι των πιστωτών.

131 Όσον αφορά, δεύτερον, την εφαρμογή της πρώτης αυτής προϋποθέσεως στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να υπομνησθεί ότι το συμβούλιο επανεξετάσεως επισήμανε πολλούς λόγους από τους οποίους προκύπτει ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή. Πρόκειται, πρώτον, για τη διατύπωση του άρθρου L.511–31 του CMF, δεύτερον, για την άνευ όρων υποχρέωση παρεμβάσεως της CNCM υπέρ των προβληματικών υποκαταστημάτων, απορρέουσα από την απόφαση αριθ. 1-1992 της CNCM, της 10ης Μαρτίου 1992 (βλ. σκέψη 115 της παρούσας αποφάσεως), τρίτον, για την ύπαρξη πόρων της CNCM και της CCCM που μπορούν να κινητοποιηθούν, τέταρτον, για το καταστατικό της CCCM και, πέμπτον, για το γεγονός ότι στο παρελθόν χορηγήθηκε έκτακτη ενίσχυση στις προβληματικές οντότητες.

132 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο που επισήμανε το συμβούλιο επανεξετάσεως, ήτοι το γράμμα του άρθρου L.511–31 του CMF, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το περιεχόμενο των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένης υπόψη της ερμηνείας τους από τα εθνικά δικαστήρια (βλ. απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Επιτροπή κατά Σλοβακίας, C-433/13, EU:C:2015:602, σκέψη 81 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εντούτοις, ελλείψει αποφάσεως των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί του περιεχομένου των εν λόγω διατάξεων.

133 Από το γράμμα του άρθρου L.511–31 του CMF προκύπτει μόνον ότι οι εν λόγω κεντρικοί οργανισμοί υποχρεούνται να λαμβάνουν «όλα τα αναγκαία μέτρα, ιδίως προκειμένου να διασφαλίζεται η ρευστότητα και φερεγγυότητα καθενός εκ των ιδρυμάτων και εταιριών αυτών καθώς και του συνόλου του δικτύου».

134 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το γράμμα του άρθρου L.511–31 του CMF δεν επιτρέπει, καθεαυτό, να συναχθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013, καθότι η αναφορά στη λήψη των «αναγκαίων μέτρων» προκειμένου «να διασφαλίζεται η ρευστότητα και φερεγγυότητα καθενός εκ των ιδρυμάτων και εταιριών αυτών καθώς και του συνόλου του δικτύου» έχει υπερβολικά γενικό χαρακτήρα ώστε να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι υφίσταται υποχρέωση μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας εντός του ομίλου προκειμένου να καλυφθούν οι υποχρεώσεις έναντι των πιστωτών.

135 Προκύπτει, αντιθέτως, από την απόφαση της 10ης Μαρτίου 1992 ότι υφίσταται μηχανισμός αλληλεγγύης υπέρ των προβληματικών υποκαταστημάτων, ήτοι των υποκαταστημάτων που αδυνατούν να τηρήσουν το τραπεζικό κανονιστικό πλαίσιο, που αδυνατούν να αντιμετωπίσουν μια απρόβλεπτη ζημία, που παρουσιάζουν αρνητική κατάσταση και των οποίων το κεφάλαιο κινήσεως είναι αρνητικό (άρθρο 2). Διευκρινίζεται ότι η παρέμβαση αυτή ενδέχεται να λάβει τη μορφή εντόκων προκαταβολών που συνοδεύονται ενδεχομένως από επιχορηγήσεις για τους τόκους των προκαταβολών, επιχορηγήσεων, κοινών και συμμετοχικών δανείων και εγγυήσεων εκ χαριστικής αιτίας για το σύνολο ή μέρος των υποχρεώσεών τους (άρθρο 3). Τέλος, προκύπτει επίσης ότι, μολονότι αυτή η αλληλεγγύη υφίσταται κατ' αρχήν σε περιφερειακό επίπεδο, μπορεί ένα υποκατάστημα να ζητήσει την εφαρμογή της αλληλεγγύης αυτής σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 4) και ότι, στην περίπτωση αυτή, η CNCM υποχρεούται να παρέμβει υπέρ του προβληματικού υποκαταστήματος (άρθρο 5).

136 Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν την υποχρέωση μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας εντός του Crédit mutuel προκειμένου να διασφαλιστεί η κάλυψη των υποχρεώσεων έναντι των πιστωτών.

137 Επομένως, μολονότι η ΕΚΤ ήταν σε θέση να επισημάνει, στο παράρτημα Ι της προσβαλλομένης αποφάσεως, ορισμένες αδυναμίες κατά την εφαρμογή αυτού του μηχανισμού αλληλεγγύης, απλώς και μόνον βάσει του γεγονότος ότι υφίσταται ο μηχανισμός αυτός κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 575/2013.

138 Κατά πάγια νομολογία, εάν ορισμένες από τις αιτιολογικές σκέψεις μιας αποφάσεως δικαιολογούν καθεαυτές επαρκώς, κατά νόμον, την εν λόγω απόφαση, οι τυχόν πλημμέλειες σε άλλες αιτιολογικές σκέψεις της προσβαλλομένης πράξεως δεν ασκούν, εν πάση περιπτώσει, επιρροή στο διατακτικό της (βλ., συναφώς και κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 2001, Επιτροπή και Γαλλία κατά TF1, C-302/99 P και C-308/99 P, EU:C:2001:408, σκέψη 27, και της 12ης Δεκεμβρίου 2006, SELEX Sistemi Integrati κατά Επιτροπής, T-155/04, EU:T:2006:387, σκέψη 47). Κατ' εφαρμογήν της νομολογίας αυτής, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν είναι αναγκαίο να εξετάσει τη βασιμότητα των λοιπών αιτιολογικών σκέψεων που επισήμανε το συμβούλιο επανεξετάσεως.

139 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από την αντίθετη επιχειρηματολογία την οποία προβάλλει η προσφεύγουσα. Αυτό ισχύει, μεταξύ άλλων, ως προς την αναφορά στην απόφαση αριθ. 2014-449QPC, της 6ης Φεβρουαρίου 2015, του Conseil constitutionnel (Συνταγματικού Δικαστηρίου), δεδομένου ότι η απόφαση αυτή αφορούσε αποκλειστικά τη συμφωνία προς το γαλλικό σύνταγμα διατάξεως του CMF με την οποία εξουσιοδοτούνταν η ACPR να διατάξει την αυτεπάγγελτη μεταφορά χαρτοφυλακίου εις βάρος ασφαλιστικής εταιρίας, οπότε δεν ασκεί επιρροή ως προς τον μηχανισμό αλληλεγγύης μεταξύ των συνδεδεμένων ιδρυμάτων που υπάγονται στον ίδιο τραπεζικό όμιλο.

140 Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

*2) Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 575/2013*

141 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι εσφαλμένως η ΕΚΤ έκρινε ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 575/2013.

142 Πρώτον, οι έννοιες της φερεγγυότητας και της ρευστότητας έχουν νόημα μόνον όσον αφορά πιστωτικά ιδρύματα, ενώ η CNCM αποτελεί ένωση.

143 Δεύτερον, η φερεγγυότητα και η ρευστότητα εκτιμώνται από τους δανειστές, τους οργανισμούς πιστοληπτικής αξιολογήσεως και τις ρυθμιστικές αρχές ακριβώς στο επίπεδο των συνδεδεμένων με την CNCM ομίλων. Οι λογαριασμοί που δημοσιεύονται από τη CNCM αποτελούν την απλή συγκέντρωση των λογαριασμών των διαφόρων ομίλων και έχουν τεχνητό χαρακτήρα, δεδομένου ότι δεν υφίσταται οικονομική ενότητα μεταξύ τους.

144 Τρίτον, το συμβούλιο επανεξετάσεως εσφαλμένως έκρινε ότι πληρούνταν η προϋπόθεση αυτή, βασιζόμενο στο άρθρο L.511–20 του CMF, κατά το οποίο «τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εταιρίες που συνδέονται σε δίκτυο και το κεντρικό όργανο κατά το άρθρο L.511–31 θεωρείται ότι υπάγονται στον ίδιο όμιλο για την εφαρμογή του παρόντος κώδικα». Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η ιδιότητα του «ομίλου» υφίσταται μόνον ως προς την εφαρμογή του CMF και δεν επηρεάζει το κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 575/2013. Επίσης, ούτε από το άρθρο L.511–31 του CMF, ούτε από το άρθρο 25 του καταστατικού της CNCM προκύπτει ότι πληρούται αυτή η δεύτερη προϋπόθεση. Το ίδιο ισχύει και για το άρθρο 2 του εν λόγω καταστατικού και για τις λοιπές διατάξεις του CMF στις οποίες παραπέμπει η ΕΚΤ.

145 Η ΕΚΤ και η Επιτροπή ζητούν την απόρριψη του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως.

146 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 575/2013, «η φερεγγυότητα και η ρευστότητα του κεντρικού οργανισμού και όλων των ιδρυμάτων που συνδέονται με αυτόν παρακολουθούνται στο σύνολό τους βάσει ενοποιημένων λογαριασμών των εν λόγω ιδρυμάτων».

147 Για τους λόγους που εκτέθηκαν λεπτομερώς στις σκέψεις 104 και 105 της παρούσας αποφάσεως η προϋπόθεση αυτή πρέπει να γίνει αντιληπτή υπό την έννοια ότι απαιτεί την πλήρωση των δύο αυτών κριτηρίων. Το πρώτο αφορά την ύπαρξη ενοποιημένων λογαριασμών του ομίλου. Το δεύτερο προϋποθέτει εποπτεία της φερεγγυότητας και της ρευστότητας από πλευράς προληπτικής εποπτείας του συνόλου των οντοτήτων που αποτελούν τον όμιλο βάσει των ενοποιημένων λογαριασμών του.

148 Στη γνώμη του, το συμβούλιο επανεξετάσεως εκτίμησε ότι πληρούνταν η προϋπόθεση αυτή τόσο ως προς τις ευθύνες της CNCM δυνάμει του άρθρου L.511–31 του CMF, όσον αφορά τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητα των συνδεδεμένων ιδρυμάτων και του συνόλου του δικτύου, όσο και ως προς τους όρους του άρθρου 25 του καταστατικού της CNCM.

149 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι το συμπέρασμα αυτό πρέπει να γίνει δεκτό.

150 Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο, πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται, δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 25 του καταστατικού της CNCM, το διοικητικό της συμβούλιο «εγκρίνει τους ετήσιες λογαριασμούς της [CNCM], τους εθνικούς ενοποιημένους λογαριασμούς και καταρτίζει τις εκθέσεις διαχειρίσεως των λογαριασμών αυτών».

151 Όσον αφορά το δεύτερο κριτήριο, πρέπει να αναφερθεί ότι, δυνάμει του άρθρου L.511–31 του CMF, τα κεντρικά όργανα «λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, ιδίως προκειμένου να διασφαλίζεται η ρευστότητα και φερεγγυότητα καθενός εκ των ιδρυμάτων και εταιριών αυτών καθώς και του συνόλου του δικτύου» και «εκπροσωπούν τα πιστωτικά ιδρύματα και τις χρηματοπιστωτικές εταιρίες που συνδέονται με αυτά ενώπιον […] της [ACPR]». Προκύπτει ευλόγως εξ αυτού ότι η CNCM εξουσιοδοτείται από τον CMF να εκπροσωπεί τον Crédit mutuel ενώπιον των αρχών που είναι αρμόδιες για την προληπτική εποπτεία όσον αφορά την τήρηση των απαιτήσεων φερεγγυότητας και ρευστότητας. Συνεπώς, μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούται επίσης και το δεύτερο κριτήριο.

152 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας περί του ότι η προϋπόθεση αυτή δεν πληρούται επειδή η CNCM δεν αποτελεί πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να απορριφθεί για τους λόγους που αναλύθηκαν λεπτομερώς στη σκέψη 106 της παρούσας αποφάσεως.

153 Βάσει των ανωτέρω, το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

*3) Επί του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου, το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 575/2013*

154 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι εσφαλμένως έκρινε η ΕΚΤ ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 575/2013.

155 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι η CNCM δεν εξουσιοδοτείται να δίνει οδηγίες στις συνδεδεμένες με αυτήν οντότητες, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, στους βασικούς τομείς της δραστηριότητας ενός πιστωτικού ιδρύματος, με βάση τους πολύ γενικούς όρους που χρησιμοποιούνται στο άρθρο L.511–31 του CMF. Προκειμένου να υφίσταται τέτοια εξουσία, είναι αναγκαίο να την έχει προβλέψει ρητώς ο νομοθέτης, όπως έπραξε στην περίπτωση του κεντρικού οργάνου του ομίλου BPCE με το άρθρο L.512–107 του CMF. Η σύγκριση με το άρθρο L.512-56 του CMF, το οποίο εφαρμόζεται στον Crédit mutuel, καταδεικνύει την έλλειψη τέτοιας εξουσίας έναντι αυτού, καθότι η αναφορά στη λήψη «αναγκαίων μέτρων» δεν συνεπάγεται τη δυνατότητα παροχής οδηγιών. Επιπλέον, η εξουσία αυτή δεν χορηγήθηκε στην CNCM ούτε συμβατικώς. Όσον αφορά την εξουσία επιβολής κυρώσεων που αντλεί η CNCM από το άρθρο R.512–24 του CMF, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν μπορεί εξ αυτού να συναχθεί ότι υφίσταται εξουσία παροχής οδηγιών προς τα διοικητικά όργανα των συνδεδεμένων ιδρυμάτων. Όσον αφορά τις εξουσίες επιβολής κυρώσεων που αναφέρονται στο καταστατικό της CNCM, οι εξουσίες αυτές είναι μη σύννομες.

156 Η ΕΚΤ, υποστηριζόμενη από την Επιτροπή, ζητεί την απόρριψη του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως.

157 Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ορθώς η ΕΚΤ συμπέρανε ότι πληρούνταν η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 575/2013, πρέπει να εξεταστεί εάν η διοίκηση της CNCM εξουσιοδοτείται να δίνει οδηγίες στα συνδεδεμένα ιδρύματα.

158 Στη γνώμη του, το συμβούλιο επανεξετάσεως αναφέρθηκε στο δικαίωμα που αντλεί η CNCM από το άρθρο L.511–31 του CMF, να λαμβάνει «όλα τα αναγκαία μέτρα, ιδίως προκειμένου να διασφαλίζεται η ρευστότητα και φερεγγυότητα καθενός εκ των ιδρυμάτων και εταιριών αυτών καθώς και του συνόλου του δικτύου», καθώς και στο καθήκον της, που της επιβάλλεται δυνάμει της ίδιας διατάξεως, να διασφαλίζει «την εφαρμογή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που αφορούν τα εν λόγω ιδρύματα και αυτές και [να ασκεί] διοικητικό, τεχνικό και χρηματοοικονομικό έλεγχο στην οργάνωση και διαχείρισή τους». Υπογράμμισε επίσης της υποχρέωση των υποκαταστημάτων του Crédit mutuel να «τηρούν τα καταστατικά, εσωτερικούς κανονισμούς, οδηγίες και αποφάσεις της [CNCM] και της περιφερειακής ομοσπονδίας στην οποία πρέπει να υπάγονται» δυνάμει του άρθρου R.512–20, δεύτερο εδάφιο, του CMF. Τέλος, υπογράμμισε ότι η CNCM διαθέτει εξουσία επιβολής κυρώσεων. Παρέπεμψε, αφενός, στο άρθρο R.512–24 του CMF, το οποίο της επιτρέπει να επιβάλλει, σε υποκατάστημα που παραβιάζει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, κυρώσεις όπως «[η] προειδοποίηση, [η] επίπληξη [ή η] διαγραφή από τον κατάλογο των υποκαταστημάτων του crédit mutuel», και, αφετέρου, στα άρθρα 10 και 25 του καταστατικού της CNCM, που της επιτρέπουν να αποκλείσει ομοσπονδία, να αποσύρει την εμπιστοσύνη της από τον πρόεδρο ομοσπονδίας ή υποκαταστήματος του Crédit mutuel ή να αποσύρει την έγκριση του εκτελεστικού διευθυντή.

159 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ένας συνδυασμός τριών στοιχείων: πρώτον, του καθήκοντος της CNCM να διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, τη ρευστότητα και φερεγγυότητα του ομίλου και των οντοτήτων που τον αποτελούν καθώς και την τήρηση των νομοθετικών και κανονιστικών επιταγών, δεύτερον, της υποχρεώσεως των συνδεδεμένων ιδρυμάτων να ακολουθούν τις οδηγίες της CNCM και, τρίτον, της εξουσίας της CNCM για την επιβολή κυρώσεων στις εν λόγω οντότητες. Ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 575/2013.

160 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η εξουσία παροχής οδηγιών που απορρέει από το καταστατικό της CNCM δεν είναι σύννομη, δεδομένου ότι μόνο βάσει του CMF μπορεί να της παρασχεθεί τέτοια εξουσία. Συναφώς, αρκεί να επισημανθεί, όπως υπογράμμισε και το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) στη σκέψη 5 της αποφάσεώς του της 13ης Δεκεμβρίου 2016, την οποία επικαλέστηκε η ΕΚΤ κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση και επί της οποίας η προσφεύγουσα μπόρεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της, ότι το δεύτερο εδάφιο του άρθρου R.512–20 του CMF προβλέπει ότι τα υποκαταστήματα του Crédit mutuel «δεσμεύονται να τηρούν τα καταστατικά, εσωτερικούς κανονισμούς, οδηγίες και αποφάσεις της [CNCM]». Σημειώνεται επίσης ότι, στη σκέψη 13 της ίδιας αποφάσεως, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) υπενθύμισε ότι «ο προσφεύγων υποχρεούνταν να ανταποκρίνεται στα αιτήματα της [CNCM] τα απευθύνει στο πλαίσιο των δικαιωμάτων της ως κεντρικού οργάνου».

161 Βάσει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί το τρίτο σκέλος και, επομένως, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του.

### *2. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά τη νομιμότητα του άρθρου 2, παράγραφος 3, και του παραρτήματος ΙΙ-2 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

162 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, στο μέτρο που της επιβάλλει πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις, πάσχει πλάνη περί το δίκαιο και πλάνη εκτιμήσεως και έχει δυσανάλογο χαρακτήρα.

163 Η ΕΚΤ ζητεί την απόρριψη του υπό εξέταση λόγου.

164 Προκαταρκτικώς, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 4, παράγραφος 3, του βασικού κανονισμού, κατά την άσκηση των καθηκόντων της προληπτικής εποπτείας, η ΕΚΤ αποτελεί την αρμόδια αρχή, κατά την έννοια της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 176, σ. 338), και του κανονισμού 575/2013.

165 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 97, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 2013/36, «[λ]αμβάνοντας υπόψη τα τεχνικά κριτήρια που παρατίθενται στο άρθρο 98, οι αρμόδιες αρχές εξετάζουν τις ρυθμίσεις, τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα ιδρύματα προκειμένου να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και αξιολογούν […] κινδύνους τους οποίους τα ιδρύματα έχουν αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβουν».

166 Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 τις οποίες πρέπει να διαθέτει πιστωτικό ίδρυμα διευκρινίζονται στο άρθρο 92, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 575/2013, κατά το οποίο «[δ]υνάμει των άρθρων 93 και 94, τα ιδρύματα πρέπει ανά πάσα στιγμή να πληρούν τις κατωτέρω απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων: […] δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 ίσο με 4,5 %».

167 Σε αυτό, πρέπει να προστεθεί η υποχρέωση που διαλαμβάνεται στο άρθρο 129, παράγραφος 1, της οδηγίας 2013/36, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου», το οποίο επιτάσσει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη απαιτούν από τα ιδρύματα να τηρούν, πέρα από το κεφάλαιο κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 που τηρείται για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που θεσπίζει το άρθρο 92 του κανονισμού […] αριθ. 575/2013, απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της

Κατηγορίας 1 ίσο με το 2,5 % της συνολικής τους έκθεσης σε κίνδυνο υπολογισμένο σύμφωνα με το άρθρο 92, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού, σε εξατομικευμένη και ενοποιημένη βάση, όπως εφαρμόζεται σύμφωνα με το πρώτο μέρος τίτλος II του εν λόγω κανονισμού».

168 Επιπλέον, από τον συνδυασμό του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, και παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, προκύπτει ότι, σε περίπτωση που συνάγεται από εποπτικό έλεγχο που διεξήχθη από την ΕΚΤ ότι τα ίδια κεφάλαια και η ρευστότητα που διατηρεί ένα ίδρυμα δεν εξασφαλίζουν υγιή διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων, η ΕΚΤ δικαιούται να απαιτήσει από πιστωτικό ίδρυμα να διατηρεί ίδια κεφάλαια που να υπερβαίνουν τις ελάχιστες αυτές απαιτήσεις.

169 Στο παράρτημα II-2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ΕΚΤ καθόρισε το ύψος των κεφαλαιακών απαιτήσεων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 της προσφεύγουσας σε ποσοστό 11 %. Προκειμένου να δικαιολογηθεί το επίπεδο αυτό ιδίων κεφαλαίων, η ΕΚΤ αναφέρθηκε, ιδίως, στους πρόσθετους κινδύνους που απορρέουν από ενδεχόμενη αποχώρηση από τον όμιλο Crédit mutuel και έκρινε ότι οι κίνδυνοι αυτοί συνεπάγονταν την επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, και παράγραφος 2, στοιχείο α′, του βασικού κανονισμού.

170 Συναφώς, η ΕΚΤ υπογράμμισε τη διένεξη μεταξύ της προσφεύγουσας και του ομίλου CM11–CIC εντός του ομίλου Crédit mutuel και επισήμανε ότι η διένεξη αυτή καθιστούσε πιθανή την αποχώρηση της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel.

171 Κατ' ουσίαν η ΕΚΤ εκτίμησε ότι ενδεχόμενος χωρισμός θα μπορούσε να έχει τρία είδη συνεπειών για την προσφεύγουσα. Πρώτο, θα επηρέαζε το επιχειρηματικό της μοντέλο. Συναφώς, γίνεται αναφορά στην αύξηση της ανταγωνιστικής πιέσεως στην οποία πρέπει να ανταποκριθεί η προσφεύγουσα, λόγω των οντοτήτων του ομίλου Crédit mutuel, και στις αμφιβολίες όσον αφορά τη δυνατότητα χρήσεως του σήματος Crédit mutuel σε περίπτωση χωρισμού. Δεύτερον, ο χωρισμός θα μπορούσε να έχει επίπτωση στον υπολογισμό των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 της προσφεύγουσας, δεδομένου ότι δεν θα ήταν πλέον σε θέση να χρησιμοποιήσει την εξελιγμένη προσέγγιση και θα έπρεπε να χρησιμοποιήσει την τυποποιημένη προσέγγιση, γεγονός που συνεπάγεται αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Τρίτον, ο χωρισμός αυτός θα είχε επίσης επιπτώσεις στο προφίλ κινδύνου ρευστότητας της προσφεύγουσας, δεδομένου ότι δεν θα διέθετε πλέον το ευεργέτημα του μηχανισμού αλληλεγγύης που υφίσταται εντός του ομίλου Crédit mutuel. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να επηρεάσει τις εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας και, κατά συνέπεια, το κόστος αναχρηματοδοτήσεως.

172 Ο υπό εξέταση λόγος ακυρώσεως μπορεί να διαιρεθεί σε τρία σκέλη, το πρώτο εκ των οποίων αφορά πλάνη περί το δίκαιο, οφειλόμενη στο ότι η ΕΚΤ έλαβε υπόψη ένα μελλοντικό γεγονός το οποίο η προσφεύγουσα θεωρεί απίθανο, ήτοι τον χωρισμό της από τον όμιλο Crédit mutuel, το δεύτερο σκέλος αφορά τον εσφαλμένο και δυσανάλογο χαρακτήρα της επιβολής πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων λόγω αυτού του απίθανου ενδεχομένου και το τρίτο σκέλος αφορά το ότι η επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων αποτελεί «συγκεκαλυμμένη κύρωση».

***α) Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά τον εσφαλμένο χαρακτήρα της συνεκτιμήσεως από την ΕΚΤ του ενδεχόμενου χωρισμού της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel***

173 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην ΕΚΤ ότι βασίστηκε στο ενδεχόμενο αποχωρήσεως από τον όμιλο Crédit mutuel και επισημαίνει, κατ' ουσίαν, ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο παρουσιάζει τόσο ελάχιστα πιστευτό χαρακτήρα ώστε η συνεκτίμησή του να έχει ως αποτέλεσμα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλάνη περί το δίκαιο.

174 Συναφώς, σημειώνεται ότι ο χωρισμός της από τον όμιλο Crédit mutuel προϋποθέτει την τροποποίηση των νομοθετικών διατάξεων του CMF, στην οποία δεν σκοπεύουν να προβούν οι γαλλικές δημόσιες αρχές ούτε η ΕΚΤ. Αντιθέτως, η ΕΚΤ, τόσο στην από 10 Νοεμβρίου 2014 επιστολή της όσο και στην προσβαλλόμενη απόφαση υποστήριζε τη μεταρρύθμιση και ενίσχυση του ρόλου της CNCM. Επομένως, μόνον η βούληση της προσφεύγουσας να τροποποιηθεί η δομή του ομίλου Crédit mutuel με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί διπολική δομή όπου καθένας εκ των δύο πόλων θα διαθέτει το δικό του κεντρικό όργανο, δεν μπορεί, ελλείψει στηρίξεως από τις δημόσιες αρχές υπέρ μιας τέτοιας μεταρρυθμίσεως, να δικαιολογήσει μεταβολή του προφίλ κινδύνου της.

175 Η ΕΚΤ ζητεί την απόρριψη του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως.

176 Καθόσον η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η ΕΚΤ υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο λαμβάνοντας υπόψη τον πιθανό χωρισμό του ομίλου Crédit mutuel, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 97, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 2013/36, ο έλεγχος που διεξάγεται από την ΕΚΤ αφορά κινδύνους τους οποίους τα ιδρύματα «έχουν αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβουν», πράγμα που έχει ως αναγκαία συνέπεια τη δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη μελλοντικά γεγονότα τα οποία ενδέχεται να μεταβάλουν το προφίλ κινδύνου τους. Επομένως, η ΕΚΤ, βασιζόμενη στην πιθανή επέλευση ενός μελλοντικού γεγονότος, ουδόλως υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

177 Με την επιχειρηματολογία της, με την οποία προσάπτει στην ΕΚΤ ότι έλαβε υπόψη τη πιθανότητα ενός τέτοιου χωρισμού, μολονότι κάτι τέτοιο δεν ήταν αρκούντως πιθανό, η προσφεύγουσα υποστηρίζει στην πραγματικότητα ότι η ΕΚΤ υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως.

178 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, σε περίπτωση σύνθετων εκτιμήσεων, οι αρχές της Ένωσης διαθέτουν, σε ορισμένους τομείς του δικαίου της Ένωσης, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, με αποτέλεσμα ο έλεγχος τον οποίο ασκεί ο δικαστής της Ένωσης όσον αφορά τις εκτιμήσεις αυτές να περιορίζεται κατ' ανάγκην στην επαλήθευση της τηρήσεως των περί διαδικασίας και αιτιολογήσεως κανόνων, καθώς και της ακριβείας των πραγματικών περιστατικών και της μη συνδρομής πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και καταχρήσεως εξουσίας (βλ. απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, σκέψη 97 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

179 Εντούτοις, η άσκηση αυτής της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως δεν εξαιρείται του δικαστικού ελέγχου. Συγκεκριμένα, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει όχι μόνο να ελέγχει την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά οφείλει επίσης να ελέγχει εάν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των ουσιωδών στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση μιας σύνθετης καταστάσεως και εάν είναι ικανά να θεμελιώσουν τα εξ αυτών αντλούμενα συμπεράσματα (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2007, Ισπανία κατά Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, σκέψη 57, και της 6ης Νοεμβρίου 2008, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, C-405/07 P, EU:C:2008:613, σκέψη 55).

180 Επίσης, στις περιπτώσεις που μια αρχή της Ένωσης διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, ο σεβασμός των εγγυήσεων που απονέμει η έννομη τάξη της Ένωσης στις διοικητικές διαδικασίες έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Στις εγγυήσεις αυτές συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση του αρμοδίου οργάνου να αιτιολογεί επαρκώς τις αποφάσεις του. Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο μπορεί ο δικαστής της Ένωσης να επαληθεύσει αν συνέτρεχαν τα πραγματικά και νομικά στοιχεία από τα οποία εξαρτάται η άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 21ης Νοεμβρίου 1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, σκέψη 14, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2010, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά Επιτροπής, T-387/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2010:377, σκέψη 31).

181 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ΕΚΤ διαθέτει τέτοια ευρεία εξουσία εκτιμήσεως εν προκειμένω, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα της εκτιμήσεως του επιπέδου των κεφαλαιακών απαιτήσεων κοινών μετοχών κατηγορίας της 1 ενός πιστωτικού ιδρύματος σε σχέση με το προφίλ κινδύνου του και τα γεγονότα που ενδέχεται να το επηρεάσουν.

182 Επιβάλλεται, επομένως, να εξεταστεί κατά πόσον η ΕΚΤ, κρίνοντας ότι είναι δυνατός ο χωρισμός της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

183 Το κύριο επιχείρημα που προέβαλε η προσφεύγουσα προκειμένου να απορρίψει την πιθανότητα ενός τέτοιου χωρισμού αφορά την αναγκαία παρέμβαση των γαλλικών δημοσίων αρχών, συνιστάμενη στην τροποποίηση του CMF, οι οποίες δεν είναι υπέρ μιας τέτοιας τροποποιήσεως.

184 Ασφαλώς, ορθώς η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι από τη συνδυασμένη ανάγνωση των άρθρων L.511–30 και L.511–31 του CMF προκύπτει ότι η προσφεύγουσα πρέπει να συνδέεται με ένα από τα κεντρικά όργανα που απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο L.511–30 του CMF. Εξ αυτού προκύπτει κατ' ανάγκην ότι οργανωμένη αποχώρηση της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel θα προϋπέθετε την τροποποίηση του άρθρου L.511–30 του CMF, προκειμένου να περιληφθεί σ' αυτόν ένα κεντρικό όργανο με το οποίο θα συνδέονται τα πιστωτικά ιδρύματα που αποτελούν την προσφεύγουσα.

185 Εντούτοις, γεγονός παραμένει ότι ο CMF αναγνωρίζει στη CNCM την εξουσία αποκλεισμού των οντοτήτων που συνδέονται με τον όμιλο Crédit mutuel. Αφενός, το άρθρο L.511–31 του CMF, στο πέμπτο εδάφιό του, προβλέπει τη δυνατότητα για τους κεντρικούς οργανισμούς να «επιβάλουν τις κυρώσεις που προβλέπονται από τα νομοθετικά και ρυθμιστικά κείμενα που τους διέπουν» και, σαφέστερα, στο πέμπτο εδάφιό του, προβλέπεται το ενδεχόμενο απώλειας της ιδιότητας του συνδεδεμένου ιδρύματος ή εταιρίας, απώλεια η οποία πρέπει να γνωστοποιείται από το κεντρικό όργανο στον [ACPR], που αποφαίνεται επί της αδειοδοτήσεως του οικείου ιδρύματος ή εταιρίας. Αφετέρου, όπως προκύπτει από το άρθρο R.512–24 του CMF, «[τ]ο διοικητικό συμβούλιο της [CNCM] μπορεί να επιβάλει σε υποκατάστημα που παραβιάζει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο μια από τις ακόλουθες κυρώσεις: […] τη διαγραφή από τον κατάλογο των υποκαταστημάτων του crédit mutuel», οι δε τρόποι ασκήσεως της εξουσίας αυτής επιβολής κυρώσεων διευκρινίζονται στο άρθρο R.512–25 του CMF. Η εξουσία αυτή επαναλαμβάνεται στο άρθρο 25 του καταστατικού της CNCM.

186 Αφενός, στο μέτρο που η προσφεύγουσα αποτελεί σύνολο υποκαταστημάτων του crédit mutuel, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να ασκηθεί η εν λόγω εξουσία έναντι αυτής.

187 Αφετέρου, η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί ότι υφίσταται επί μακρόν διένεξη μεταξύ αυτής και του ομίλου CM11-CIC καθώς και της CNCM, την οποία αναφέρει η ΕΚΤ στην προσβαλλόμενη απόφαση. Συναφώς, η ίδια η προσφεύγουσα αναφέρθηκε, ήδη με την από 17 Ιουλίου 2015 επιστολή της, την οποία απηύθυνε στην ΕΚΤ, στην έγκληση με δήλωση παραστάσεως πολιτικής αγωγής για παράνομη απόκτηση συμφέροντος σε εποπτευόμενη δραστηριότητα που υπέβαλε ενώπιον του procureur près le Tribunal de grande instance de Paris (εισαγγελέα πλημμελειοδικών Παρισιού), λόγω φερόμενης συγκρούσεως συμφερόντων μεταξύ του ομίλου CM11–CIC και της CNCM. Επίσης, σε παράρτημα στην εν λόγω επιστολή, η προσφεύγουσα επεσήμαινε τις διαδικασίες που κίνησε ενώπιον του πρωτοδικείου Παρισιού και του EUIPO προκειμένου να ακυρωθεί, αντιστοίχως, το εθνικό σήμα και το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης Crédit mutuel του οποίου είναι δικαιούχος η CNCM.

188 Δεδομένης αυτής της ιδιαιτέρως συγκρουσιακής καταστάσεως μεταξύ της προσφεύγουσας, της CNCM και του ομίλου CM11–CIC, το ενδεχόμενο αποχωρήσεως της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel, ακόμη και χωρίς τροποποίηση του άρθρου L.511–30 του CMF, δεν φαίνεται να είναι τόσο απίθανο ώστε η συνεκτίμησή του να συνιστά πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως από πλευράς της ΕΚΤ.

189 Επομένως, το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

***β) Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά τον εσφαλμένο και δυσανάλογο χαρακτήρα της εκτιμήσεως από την ΕΚΤ της ανάγκης να διαθέτει η προσφεύγουσα πρόσθετα ίδια κεφάλαια***

190 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι είναι εσφαλμένη και δυσανάλογη η εκτίμηση της ΕΚΤ ότι το ενδεχόμενο χωρισμού της από τον όμιλο Crédit mutuel συνεπάγεται ότι πρέπει να διαθέτει πρόσθετα ίδια κεφάλαια.

191 Η ΕΚΤ ζητεί την απόρριψη του υπό εξέταση σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως.

192 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 171 της παρούσας αποφάσεως, για να συναχθεί ότι ο χωρισμός της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel θα έχει επίπτωση στο προφίλ κινδύνου της, επίπτωση που σημαίνει ότι η προσφεύγουσα πρέπει να έχει πρόσθετα ίδια κεφάλαια, η ΕΚΤ δέχτηκε, κατ' ουσίαν, τρείς κατηγορίες λόγων.

193 Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι αρκεί να εξεταστεί η βασιμότητα των λόγων που αντλούνται, αφενός, από την τροποποίηση του προφίλ κινδύνου ρευστότητας της προσφεύγουσας και, αφετέρου, από τις επιπτώσεις της μεταβολής της μεθόδου υπολογισμού των ιδίων κεφαλαίων της.

*1) Επί της βασιμότητας της τροποποιήσεως του προφίλ κινδύνου ρευστότητας της προσφεύγουσας σε περίπτωση χωρισμού του ομίλου Crédit mutuel*

194 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι εσφαλμένως η ΕΚΤ αναφέρθηκε στις επιπτώσεις που θα είχε στο προφίλ κινδύνου της η απώλεια του μηχανισμού αλληλεγγύης που υπάρχει στον όμιλο Crédit mutuel, δεδομένου ότι ο μηχανισμός αυτός δεν υφίσταται. Εκτιμά, επιπλέον, ότι οι επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει η υποβάθμιση της εξωτερικής αξιολογήσεώς της επί του κόστους αναχρηματοδοτήσεώς της θα ήταν πολύ περιορισμένες λόγω της πολύ καλής εγγενούς οικονομικής της καταστάσεως. Υπογραμμίζει, κατ' ουσίαν, ότι ο δείκτης υποχρεώσεών της μειώθηκε ουσιωδώς, συνεπώς μειώθηκε και η εξάρτησή της από τις χρηματαγορές για την αναχρηματοδότησή της. Κατά συνέπεια, εκτιμά ότι υποβάθμιση της αξιολογήσεώς της κατά τρεις βαθμίδες έχει αμελητέες μόνον συνέπειες στο κόστος αναχρηματοδοτήσεώς της ή στο καθαρό αποτέλεσμά της.

195 Συναφώς, αρκεί να αναφερθεί ότι, αντίθετα με όσα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα στο υπόμνημά της και όπως διαπιστώθηκε στις σκέψεις 135 και 137 της παρούσας αποφάσεως, υφίσταται μηχανισμός αλληλεγγύης εντός του ομίλου Crédit mutuel.

196 Επιπλέον, όπως προκύπτει από έκθεση οργανισμού πιστοληπτικής αξιολογήσεως σχετικά με την προσφεύγουσα, που παρέσχε η ΕΚΤ στο παράρτημα B.16 του υπομνήματος αντικρούσεώς της, η βαθμολογία που της δόθηκε συνδεόταν με τη βαθμολογία του ομίλου Crédit mutuel. Επιπλέον ο οργανισμός αξιολογήσεως, στην ίδια έκθεση, έκρινε ότι ο υφιστάμενος μηχανισμός αλληλεγγύης εντός του ομίλου Crédit mutuel έχει σημασία για τον καθορισμό της βαθμολογίας που δόθηκε στην προσφεύγουσα.

197 Επομένως, όσον αφορά τον σύνθετο χαρακτήρα του προσδιορισμού του προφίλ κινδύνου της προσφεύγουσας, η ΕΚΤ δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως συμπεραίνοντας ότι η απώλεια αυτού του μηχανισμού αλληλεγγύης ως επακόλουθο της αποχωρήσεως από τον όμιλο Crédit mutuel θα μπορούσε να έχει επίπτωση στην εξωτερική αξιολόγηση της προσφεύγουσας και, κατά συνέπεια, στο κόστος αναχρηματοδοτήσεώς της. Συναφώς, η γνώμη την οποία διατυπώνει προσφεύγουσα ως προς το ύψος του πρόσθετου κόστους αναχρηματοδοτήσεως που θα συνεπαγόταν η τυχόν μείωση της βαθμολογίας αξιολογήσεώς της δεν είναι ικανή να καταδείξει τον προδήλως εσφαλμένο χαρακτήρα της εκτιμήσεως αυτής.

*2) Επί της βασιμότητας του λόγου που αφορά τις επιπτώσεις της μεταβολής της μεθόδου υπολογισμού των ιδίων κεφαλαίων της προσφεύγουσας σε περίπτωση χωρισμού από τον όμιλο Crédit mutuel*

198 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η μετάβαση από την εξελιγμένη προσέγγιση στην τυποποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των ιδίων κεφαλαίων αποτελεί απλώς αλλαγή των εργαλείων μετρήσεως η οποία δεν αντιστοιχεί σε τροποποίηση όσον αφορά τους υπαρκτούς λειτουργικούς ή πιστωτικούς κινδύνους τους οποίους πρέπει να αντιμετωπίσει. Αναγνωρίζοντας ότι η μετάβαση στην τυποποιημένη μέθοδο θα είχε εκ των πραγμάτων ως αποτέλεσμα αυτόματη αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι μπορεί να ανταποκριθεί σε μια τέτοια αύξηση. Η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον της επέβαλε ήδη από τούδε πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις, της στερεί την ελεύθερη χρήση μέρους της χρηματοδοτικής της ικανότητας, πράγμα που της προκαλεί σοβαρή ζημία και έχει δυσανάλογο χαρακτήρα.

199 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κανονισμός 575/2013 προβλέπει δύο προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των ελάχιστων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων: την «τυποποιημένη προσέγγιση», που περιλαμβάνεται στα άρθρα 111 έως 141 του κανονισμού 575/2013, η οποία έγκειται στην μέτρηση του κινδύνου κατά τυποποιημένο τρόπο, ή την «εξελιγμένη προσέγγιση» ή «προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων», που περιλαμβάνεται στα άρθρα 142 έως 191 του κανονισμού 575/2013, η οποία έγκειται στη χρήση από τα πιστωτικά ιδρύματα δικών τους υποδειγμάτων, η δε δεύτερη προσέγγιση απαιτεί, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 143 του κανονισμού 575/2013, την άδεια της αρμόδιας αρχής.

200 Επιπλέον, καθόσον η προσφεύγουσα αναφέρεται στον δυσανάλογο χαρακτήρα της προληπτικής επιβολής πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης της Ένωσης δεν υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων των Συνθηκών. Τα θεσμικά όργανα εφαρμόζουν την αρχή της αναλογικότητας σύμφωνα με το πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη ΛΕΕ.

201 Κατά πάγια νομολογία, δυνάμει της αρχής της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, οι πράξεις των θεσμικών οργάνων της Ένωσης πρέπει να είναι πρόσφορες για την υλοποίηση των θεμιτών σκοπών που επιδιώκει η οικεία ρύθμιση και δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια του αναγκαίου για την επίτευξη των σκοπών αυτών, εξυπακουομένου ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσοτέρων καταλλήλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές και ότι τα δυσμενή αποτελέσματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι δυσανάλογα προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς (βλ. απόφαση της 4ης Μαΐου 2016, Philip Morris Brands κ.λπ., C-547/14, EU:C:2016:325, σκέψη 165 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

202 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας ενός μέτρου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το περιθώριο εκτιμήσεως που ενδεχομένως αναγνωρίζεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης κατά τη θέσπισή του (βλ., συναφώς, απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2006, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-380/03, EU:C:2006:772, σκέψη 145 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

203 Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η ΕΚΤ ακολούθησε, κατ' ουσίαν, μια συλλογιστική που βασίζεται στον συνδυασμό τριών στοιχείων. Πρώτον, σε περίπτωση αποχωρήσεως από τον όμιλο Crédit mutuel, είναι πιθανόν ότι η προσφεύγουσα δεν θα είναι πλέον σε θέση να χρησιμοποιήσει την εξελιγμένη προσέγγιση και θα πρέπει να κάνει χρήση της τυποποιημένης προσεγγίσεως. Δεύτερον, η εφαρμογή της προσεγγίσεως αυτής συνεπάγεται μείωση της εκτιμώμενης αξίας των ιδίων κεφαλαίων της. Τρίτον, συνάγει εξ αυτού ότι η προσφεύγουσα πρέπει να προετοιμαστεί για την περίπτωση αυτή συστήνοντας κατάλληλα αποθεματικά ιδίων κεφαλαίων.

204 Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τα δύο πρώτα στοιχεία που υπογράμμισε η ΕΚΤ. Επιπλέον, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από επιστολή που απηύθυνε η προσφεύγουσα στην ΕΚΤ στις 27 Μαρτίου 2015 η ίδια εκτίμησε σε ποσοστό 2,8 % τη μείωση του κεφαλαίου της κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, η οποία θα ήταν απότοκο της μεταβάσεως από την εξελιγμένη προσέγγιση υπολογισμού του κεφαλαίου αυτού στην τυποποιημένη προσέγγιση.

205 Στο μέτρο που, αφενός, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 184 έως 188 της παρούσας αποφάσεως, η ΕΚΤ δικαιούνταν να λάβει υπόψη το ενδεχόμενο αποχωρήσεως της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel και, αφετέρου, δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι μια τέτοια έξοδος θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του εκτιμώμενου κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 της προσφεύγουσας, η επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων, η οποία επιτρέπει να ανταποκριθεί η προσφεύγουσα σε τέτοιο ενδεχόμενο, δεν αποτελεί αποτέλεσμα πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως ούτε έχει προδήλως δυσανάλογο χαρακτήρα.

206 Από τις ανωτέρω εκτιμήσεις προκύπτει ότι τόσο οι λόγοι που αντλούνται από μεταβολή του προφίλ κινδύνου ρευστότητας της προσφεύγουσας όσο και οι λόγοι που αντλούνται από τις επιπτώσεις της αλλαγής της μεθόδου υπολογισμού των ιδίων κεφαλαίων της, σε περίπτωση χωρισμού του ομίλου Crédit mutuel, αρκούν για να δικαιολογηθεί επαρκώς κατά τον νόμο η επιβολή πρόσθετων ιδίων κεφαλαίων από την ΕΚΤ. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται να εξεταστεί η βασιμότητα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά την επίπτωση του χωρισμού του ομίλου Crédit mutuel στο επιχειρηματικό προφίλ της προσφεύγουσας.

207 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

***γ) Επί του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά ότι η επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων αποτελεί συγκεκαλυμμένη κύρωση***

208 Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι το επίπεδο του κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 που της επιβλήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση έχει χαρακτήρα συγκεκαλυμμένης κυρώσεως, δεδομένου ότι φαίνεται να έχει ως στόχο να την «τιμωρήσει» επειδή επέστησε την προσοχή της ΕΚΤ στην κατάσταση εντός του ομίλου Crédit mutuel.

209 Η ΕΚΤ αρνείται ότι η εκ μέρους της εκτίμηση του επιπέδου του κεφαλαίο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 της προσφεύγουσας έχει τον χαρακτήρα συγκεκαλυμμένης κυρώσεως.

210 Πρέπει να επισημανθεί ότι, με μια τέτοια επιχειρηματολογία, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εξεδόθη κατά κατάχρηση εξουσίας.

211 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ως κατάχρηση εξουσίας νοείται η εκ μέρους διοικητικής αρχής χρησιμοποίηση των εξουσιών της για σκοπό διαφορετικό από εκείνον για τον οποίον της έχουν απονεμηθεί. Μια απόφαση θεωρείται εκδοθείσα κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον εάν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, κρισίμων και συγκλινουσών ενδείξεων, ότι ελήφθη για έναν τέτοιο σκοπό (αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 1990, Fedesa κ.λπ., C-331/88, EU:C:1990:391, σκέψη 24, και της 9ης Οκτωβρίου 2001, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-400/99, EU:C:2001:528, σκέψη 38). Επιπλέον, σε περίπτωση που οι επιδιωκόμενοι σκοποί είναι πολλαπλοί, ακόμη και αν μεταξύ των αιτιολογικών σκέψεων μιας αποφάσεως υπάρχουν και ορισμένες μη έγκυρες, η απόφαση αυτή δεν ενέχει κατάχρηση εξουσίας, εφόσον δεν αφίσταται του βασικού σκοπού (αποφάσεις της 21ης Δεκεμβρίου 1954, Ιταλία κατά Ανωτάτης Αρχής, 2/54, EU:C:1954:8, σ. 5, και της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, EDP κατά Επιτροπής, T-87/05, EU:T:2005:333, σκέψη 87).

212 Όσον αφορά τον σκοπό για τον οποίον οι εξουσίες που προβλέπονται στο άρθρο 16, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού χορηγήθηκαν στην ΕΚΤ, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 168 της παρούσας αποφάσεως, ο σκοπός αυτός εδράζεται, ιδίως, στην ανάγκη θεραπείας μιας καταστάσεως όπου τα ίδια κεφάλαια και η ρευστότητα ενός πιστωτικού ιδρύματος δεν διασφαλίζουν ορθή διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων.

213 Αφενός, όπως προκύπτει από την εξέταση του πρώτου και του δευτέρου σκέλους του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως, η ΕΚΤ άσκησε τις εξουσίες της σύμφωνα με τον σκοπό αυτόν. Αφετέρου, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε αντικειμενικές, κρίσιμες και συγκλίνουσες ενδείξεις, κατά την έννοια της νομολογίας που προεκτέθηκε στη σκέψη 211 της παρούσας αποφάσεως, που να είναι ικανές να καταδείξουν ότι το επίπεδο ιδίων κεφαλαίων της καθορίστηκε κατά τιμωρητικό τρόπο.

214 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί το τρίτο σκέλος και, ως εκ τούτου, ο λόγος ακυρώσεως στο σύνολό του καθώς και η υπό κρίση προσφυγή.

## IV. Επί των δικαστικών εξόδων

215 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι εν προκειμένω η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να υποχρεωθεί να φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η ΕΚΤ, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της τελευταίας.

216 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

**1) Απορρίπτει την προσφυγή.**

**2) Η Crédit mutuel Arkéa φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και τα έξοδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).**

**3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά της έξοδα.**

Prek Buttigieg Schalin

Berke Costeira

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Δεκεμβρίου 2017.

(υπογραφές)

# Περιεχόμενα

I. Ιστορικό της διαφοράς ..... 2

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων ..... 4

III. Σκεπτικό ..... 5

A. Επί του παραδεκτού της προσφυγής ..... 5

1. Επί του ζητήματος της νομότυπης χορηγήσεως της εντολής προς τους νομικούς συμβούλους της προσφεύγουσας ..... 5

2. Επί της ενεργητικής νομιμοποιήσεως της προσφεύγουσας προκειμένου να βάλει κατά του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του παραρτήματος I της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... 6

3. Επί του εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας να προσφύγει κατά της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... 7

B. Επί της ουσίας ..... 7

1. Επί του πρώτου και του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν τη νομιμότητα του άρθρου 2, παράγραφος 1, και του παραρτήματος I της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... 8

α) Επί της τελολογικής και συστηματικής ερμηνείας του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ ..... 9

β) Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά το ότι η CNCM δεν έχει την ιδιότητα του πιστωτικού ιδρύματος ..... 12

1) Επί του ζητήματος κατά πόσον η ιδιότητα του κεντρικού οργανισμού ως πιστωτικού ιδρύματος συνάγεται από το άρθρο 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ ..... 13

2) Επί του ζητήματος κατά πόσον η ιδιότητα του κεντρικού οργανισμού ως πιστωτικού ιδρύματος συνάγεται από το άρθρο 10 του κανονισμού 575/2013 13

γ) Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά το ότι δεν υφίσταται εποπτευόμενος όμιλος κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 21, στοιχείο γ′, του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ και του άρθρου 10 του κανονισμού 575/2013 15

1) Επί του πρώτου σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 575/2013 ... 15

2) Επί του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου αναιρέσεως, το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού 575/2013 18

3) Επί του τρίτου σκέλους του δευτέρου λόγου, το οποίο αφορά παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού 575/2013 ..... 20

2. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά τη νομιμότητα του άρθρου 2, παράγραφος 3, και του παραρτήματος II-2 της προσβαλλομένης αποφάσεως ..... 23

α) Επί του πρώτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά τον εσφαλμένο χαρακτήρα της συνεκτιμήσεως από την ΕΚΤ του ενδεχόμενου χωρισμού της προσφεύγουσας από τον όμιλο Crédit mutuel ..... 24

β) Επί του δευτέρου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά τον εσφαλμένο και δυσανάλογο χαρακτήρα της εκτιμήσεως από την ΕΚΤ της ανάγκης να διαθέτει η προσφεύγουσα πρόσθετα ίδια κεφάλαια ..... 27

1) Επί της βασιμότητας της τροποποιήσεως του προφίλ κινδύνου ρευστότητας της προσφεύγουσας σε περίπτωση χωρισμού του ομίλου Crédit mutuel ..... 27

2) Επί της βασιμότητας του λόγου που αφορά τις επιπτώσεις της μεταβολής της μεθόδου υπολογισμού των ιδίων κεφαλαίων της προσφεύγουσας σε περίπτωση χωρισμού από τον όμιλο Crédit mutuel ..... 28

γ) Επί του τρίτου σκέλους του τρίτου λόγου ακυρώσεως, το οποίο αφορά ότι η επιβολή πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων αποτελεί συγκεκαλυμμένη κύρωση ..... 29

IV. Επί των δικαστικών εξόδων ..... 30